

Title: Electra
Author: Euripides
Translation into Modern Greek by Angelos Tanagras
Publisher: Fexis, 1910
Language: Modern Greek
Produced by Christos Alexandridis
e-mail: chrialex@myrealbox.com

Τίτλος: Ηλέκτρα
Συγγραφέας: Ευριπίδης
Μεταφραστής: Άγγελος Τανάγρας
Εκδόσεις Φέξη, 1910
Ηλεκτρονική μεταγραφή: Χρίστος Αλεξανδρίδης
e-mail: chrialex@myrealbox.com

Στην παρούσα ηλεκτρονική μεταγραφή διατηρηθήκαν, σε γενικές γραμμές, η γλώσσα και η ορθογραφία του πρωτοτύπου. Επεμβάσεις έγιναν μόνο εκεί που το απαιτούσαν οι διορθώσεις των τυπογραφικών λαθών, η σαφήνεια του κειμένου και το μονοτονικό σύστημα.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

Μετά την δολοφονία του Αγαμέμνονος ο Αίγισθος βασιλεύων του Άργους υπανδρεύει την θυγατέρα εκείνου Ηλέκτραν με απλούν γεωργόν, φοβούμενος μήπως, αν την έδιδεν εις τινα επίσημον, εγεννώντο τέκνα, τα οποία καμμίαν ημέραν να τον εξεδικούντο δια το έγκλημά του.

Ο γεωργός όμως, ενάρητος και έντιμος άνθρωπος, δεν τολμά να την εγγίση. Εν τω μεταξύ τότε φθάνει ο Ορέστης κρυφίως με τον φίλον του Πυλάδην, ίνα εκδικηθή τον πατέρα του, αναγνωρίζεται μετά της Ηλέκτρας και συμφωνεί μετ' αυτής πώς να προβώσιν εις το έργον της εκδικήσεως.

Με τη συμβουλή γέροντος υπηρέτου, όστις άλλοτε μικρόν τον έσωσεν από των χειρών του Αιγίσθου, κατορθώνει να πλησιάση εις τινα θυσίαν τον Αίγισθον και να τον φονεύση, καθώς και την μητέρα του Κλυταιμνήστραν, την οποίαν η Ηλέκτρα παρασύρει επί προφάσει τινί εις την οικίαν της.

Μετά το τέλος όμως της εκδικήσεως αρχίζουν να τον καταδιώκουν αι εκδικήτριαι Ερινύες, ότε οι Διόσκουροι εμφανιζόμενοι και επιρρίπτοντες το βάρος των γενομένων εις τον Απόλλωνα, την μεν Ηλέκτραν υπανδρεύουν με τον Πυλάδην, τον δε Ορέστην διατάσσουν να έλθη εις τας Αθήνας, όπου θα δικασθή εις τον Άρειον Πάγον υπό των θεών και θα αθωωθή.

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΗΛΕΚΤΡΑ
ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ
ΟΡΕΣΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΟΣ
ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ
ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ
ΠΥΛΑΔΗΣ (βωβόν πρόσωπον)
ΧΟΡΟΣ ΜΥΚΗΝΑΙΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

{Η σκηνή πλησίον του Άργους}

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΗΛΕΚΤΡΑ

ΓΕΩΡΓΟΣ

Ω αρχαίον Άργος και ρεύματα του Ινάχου, από τα οποία άλλοτε έπλευσεν εις την Τρωάδα με χίλια πλοία ο βασιλεύς Αγαμέμνων, και αφού εφόνευσεν τον βασιλέα Πρίαμον και εκυρίευσεν τη δοξασμένη πόλι του Δαρδάνου, εκρέμασεν, όταν επέστρεψε, πολλά βαρβαρικά λάφυρα εις τους υψηλούς ναούς!

Εις αυτό αλήθεια η τύχη τον εβοήθησε· μόλις όμως εγύρισεν, εφονεύθη μέσα εις το σπίτι του, με πανουργία της γυναικός του Κλυταιμνήστρας από τον Αίγισθον τον υιό του Θυέστου.

Και αυτός μεν έτσι εχάθη και άφησε τον παλαιό θρόνο του Τάνταλου, βασιλεύει δε τώρα ο Αίγισθος με γυναίκα την σύζυγό του, την κόρη του Τυνδάρεω. Από τα παιδιά όμως, που άφησεν ο Αγαμέμνων, όταν έφυγεν εις την Τροία, τον μεν Ορέστη, που ήθελε να σκοτώση ο Αίγισθος, τον έκλεψεν ο γέρω-παιδαγωγός του πατέρα του, και τον έδωκεν εις την Φωκίδα, εις τον Στόφιο, να τον αναθρέψη, η δε Ηλέκτρα έμεινε με την μητέρα της.

Όταν αυτή έφθασεν εις τρυφεράν ηλικία γάμου, την εζήτουν γυναίκα οι πρώτοι της Ελλάδος, αλλ' ο Αίγισθος, φοβούμενος μήπως, αν τυχόν υπανδρεύετο με κανένα επίσημον, γεννήση παιδί, που να εκδικήση το φόνο του Αγαμέμνονος, την εκράτει κοντά του χωρίς να την δίδη σε κανένα. Επειδή όμως και τούτο με τον καιρόν ήτον επίφοβο, γιατί ημπορούσε ν' αποκτήση κρυφά παιδιά με κανένα επίσημον, εσκέφθη να την βγάλη από το μέσο, μόλις δε και μετά βίας την έσωσεν από τα χέρια του η σκληρά μητέρα της, η οποία δια μεν τον φόνο του ανδρός της εύρισκε δικαιολογίας, εφοβείτο όμως μήπως γείνη μισητή, αν εσκότωνε και την κόρη της.

Ένεκα όλων αυτών λοιπόν ιδού τι εμηχανεύθηκεν ο Αίγισθος. Επροκήρυξε πρώτα αμοιβήν εις όποιον εσκότῳνε τον φευγάτον υιό του Αγαμέμνονος, και έπειτα έδωσεν εις εμένα την Ηλέκτραν γυναίκα. Είναι αλήθεια ότι οι πατέρες μου είναι Μυκηναίοι την καταγωγή, και γι' αυτό δεν ημπορεί να με κατηγορήσει κανείς, διότι το γένος μας είναι καλόν, αλλ' είμεθα πτωχοί, και ο πτωχός χάνει την ευγένειά του.

Την έδωσε λοιπόν εις εμένα τον μικρό, για να έχη μικρό και τον φόβο, διότι, αν η Ηλέκτρα είχαν ισχυρόν άνδρα, αυτός θα έφερε πάλιν εις το μέσο τον λησμονημένο φόνο του Αγαμέμνονος, και ο Αίγισθος θα εύρισκε τα επίχειρα των όσων έκαμεν. Εγώ όμως, ας είναι μάρτυς μου η Κύπρις Αφροδίτη, δεν ηθέλησα ποτέ να την υποβάλω εις τον εξευτελισμόν ενός τέτοιου γάμου, και είναι ακόμη παρθένος. Εθεώρησα άσχημο να ταπεινώσω παιδιά επισήμων ανθρώπων, ενώ εγώ δεν είμαι άξιος αυτών. Και λυπούμαι μόνο τον τάχα συγγενή μου, τον δυστυχημένον Ορέστην, αν έλθη ποτέ εις το Άργος και ιδή το εξευτελισμένο συνοικέσιο της αδελφής του.

Όποιος δε με νομίζει ανόητο, διότι έχω εις το σπίτι μου νέαν παρθένον και δεν την αγγίζω, ας ηξεύρη ότι μετρά την αρετή με κακό μέτρο, και ότι ο ίδιος δεν είναι ενάρτετος άνθρωπος.

ΗΛΕΚΤΡΑ (*εμβαίνουσα*)

Σκοτεινή νύχτα, μητέρα των χρυσών άστρων, όπου με την στάμναν αυτήν εις το κεφάλι έρχομαι εις τας πηγάς του ποταμού, όχι τόσοσν από ανάγκην, αλλά για να βλέπουν οι θεοί την ύβριν του Αιγίσθου, και για να χύνω θρήνους εις τον απέραντον ουρανό για τον πατέρα μου! Η σκύλλα η κόρη του Τυνδάρεω, η μητέρα μου, με έδιωξε χάριν του ανδρός της από το σπίτι, και, επειδή έκαμε άλλα παιδιά με τον Αίγισθον, δεν φροντίζει πειά ούτε για τον Ορέστη ούτε για μένα.

ΓΕΩΡΓΟΣ

Γιατί κοπιάζεις έτσι, δυστυχημένη, για μένα, ενώ έχεις τόσαις συμφοραίς, ενώ ήσουν πριν τόσοσν καλοαναθρεμμένη; Χίλιες φοραίς σου το λέγω, και όμως συ δεν ακούς!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Εσένα εγώ σε θεωρώ αγαπητό σαν τους αθανάτους θεούς, γιατί δεν με εξευτέλισες ακόμη περισσότερον εις τα δεινά μου. Είναι μεγάλη τύχη εις τον άνθρωπον να εύρη τέτοια παρηγοριά μεγάλης συμφοράς. Γι' αυτό πρέπει και μόνη να σε ανακουφίζω από τους κόπους σου για να τους υποφέρης ευκολώτερα και να μοιράζωμαι τας εργασίας σου. Εσύ έχεις αρκετά έξω να εργάζεσαι. Για ό, τι όμως υπάρχει εις το σπίτι, είναι ιδικό μας καθήκον να φροντίζομεν. Είναι τόσοσν ευχάριστον εις τον εργατικό, όταν γυρίζη εις το σπιτικό του, να ευρίσκη όλα τακτικά!

ΓΕΩΡΓΟΣ

Αφού έτσι νομίζεις, πήγαινε! άλλως τε και η βρύσι δεν είναι μακρυνά. Εγώ μόλις ξημερώση θα φέρω τα βώδια εις τα χωράφια, και θα σπείρω, γιατί κανείς οκνηρός δεν ημπορεί να κερδίση την ζωή του μόνο με παρακάλεια προς τους θεούς εις το στόμα.

(εξέρχονται)

ΟΡΕΣΤΗΣ (εισέρχεται με τον Πυλάδη)

Πυλάδη, εσένα εγώ σε θεωρώ περισσότερο από όλους τους άλλους ανθρώπους φίλο μου και σύντροφον εγκαρδιακό μου, γιατί μόνος εσύ μου έμεινες αφωσιωμένος, ενώ υπέφερα ό, τι υποφέρω από τον Αίγισθον, που εσκότωσε με την κακούργο μητέρα μου τον αγαπημένο μου πατέρα!

Τώρα φθάνω από το μαντείο των Δελφών εις το Άργος, χωρίς να το ηξέρη κανείς, για να εκδικήσω τον θάνατόν του. Επήγα αυτή την νύκτα εις τον τάφον του και κρυφά από τον βασιλέα του τόπου έχυσα τα δάκρυστά μου, έκοψα αφιέρωμα τα μαλλιά μου και έσφαξα επάνω εις την νεκρική φωτιά ένα πρόβατο. Μέσα εις τα τείχη δεν πηγαίνω, διότι ήλθα εις τα σύνορα ακριβώς του Άργους με δυο σκοπούς. Να φύγω πρώτα γρήγορα εις άλλη χώρα, αν κανείς με αναγνωρίσει, και έπειτα να προσπαθήσω να εύρω την αδελφή μου, η οποία λέγουν ότι υπανδρεύθη και κατοικεί εδώ. Θέλω να συνεννοηθώ μαζί της για τον φόνο του Αιγίσθου και να μάθω ακριβώς τι γίνεται μέσα εις τα τείχη.

Τώρα λοιπόν, επειδή η αυγή αρχίζει να φωτίζει, ας περιπατώμεν εδώ εις το μονοπάτι έξω από τον δρόμο, διότι κάποιος γεωργός ή υπηρέτρια θα φανή, από τους οποίους θα πληροφορηθώμεν αν η αδελφή μου κατοικεί εδώ. Αλλά να! βλέπω μίαν υπηρέτρια, η οποία έχει στάμνα εις το κουρεμένο κεφάλι της. Ας καθήσωμεν και ας την ερωτήσωμεν, μήπως μάθωμεν τίποτε για ό, τι ήλθαμεν εις αυτόν τον τόπον.

ΗΛΕΚΤΡΑ (εισερχομένη)

Τάχυνε τα βήματά σου εμπρός! και χύνε δάκρυα!....
Αλλοίμονο! Αλλοίμονό μου!

Είμαι κόρη του Αγαμέμνονος, μ' εγέννησεν η Κλυταιμνήστρα, η μισητή κόρη του Τυνδάρεω και με ονομάζουν την δυστυχισμένην οι πολίται Ηλέκτραν. Αλλοίμονον! Αλλοίμονο! τι φρικτή κατάστασις! τι ανυπόφορος είναι η ζωή μου!..... Και συ πατέρα μου, κείτεσαι εις τον Άδην, σφαγμένος από τον Αίγισθο και την γυναίκα του!

Κλάψε, κακομοίρα, τον ίδιο θρήνο πάλι, ζήτησε παρηγοριάν εις την ευχαρίστησι των δακρύων!.... και τάχυνε το βήμα σου.... είναι καιρός! εμπρός, εμπρός! χύνε δάκρυα.... Αλλοίμονον! Αλλοίμονόν μου!

Εις ποια πόλι, εις ποιο σπίτι, καυμένη αδελφέ, πλανάσαι και αφήνεις σε φρικταίς συμφοραίς την δυστυχισμένη αδελφή σου; Έλα να με σώσης από τα δεινά αυτά και να εκδικήσης τον φρικτό φόνο του πατέρα μας.... Φέρε εις το Άργος το πλανημένο βήμα σου!

Ας καταβιάσω την στάμναν από το κεφάλι μου για να κλάψω τώρα την χαραυγή τον πατέρα μου με θρήνους εγκαρδίους. Φωνές πόνου, μοιρολόγια σου στέλλω με κλάματα κάτω από την γη, πατέρα.... Με αυτά τρώγω την ζωή μου, ξεσχίζω με τα νύχια το πρόσωπό μου, και χτυπώ με τα χέρια το ασχημισμένον από το κούρευμα κεφάλι μου. Το εκούρευσα για τον θάνατό σου! Αι! Αι! χτύπα το κεφάλι σου!... Όπως κλαίει μελωδικός κύκνος εις τα ρεύματα του ποταμού τον αγαπημένο του γονιό που εσκοτώθηκε μέσα σε δολερά βράχια, έτσι

και εγώ σε κλαίω, πατέρα μου, εσένα και τα τελευταία λουτρά που έλουσες το σώμα σου, εις το φρικτό κρεββάτι του θανάτου....

Αχ! Αχ! το πικρό χτύπημα του κοπιδιού.... η πικρά επιστροφή σου από την Τροίαν!.... Δεν σε εδέχθηκε με ταινίας η γυναίκα σου, ούτε με στεφάνους, αλλά με δίστομο μαχαίρι σε έκαμε ελεεινό παίγνιο εις τον Αίγισθο και επήρε τον δόλιον άνδρα της.....

ΧΟΡΟΣ (εισερχόμενος)

Ω! κόρη Αγαμέμνονος Ηλέκτρα, ήλθαμεν εις το αγροτικό σπίτι σου, γιατί έφθασε κάποιος γαλακτοπότης ορεσίβιος Μυκηναίος, που ειδοποίησεν ότι οι Αργείοι ετοιμάζουν μεθαύριο θυσίαν και ότι όλαι αι νέαι θα παρελάσουν εις τον ναόν της Ήρας!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Δεν είναι για εορτάς, δεν είναι για χρυσά στολίδια η ψυχή μου, καλές μου. Ούτε θα χορέψω η δυστυχισμένη εγώ μαζί με τας γυναίκας του Άργους. Με δάκρυα χορεύω και δάκρυα σκέπτομαι η κακομοίρα κάθε ημέραν. Ιδέτε τα ρυπαρά μαλλιά μου και την κατάστασι των ρούχων μου, αν πρέπει εις την βασιλική κόρη του Αγαμέμνονος, και εις την Τροίαν, που ενθυμείται την δόξαν του!.....

ΧΟΡΟΣ

Έλα μαζί μας, η θεά είναι μεγάλη! Θα σου δανείσω εγώ πλούσια ενδύματα να ενδυθής και χρυσά κοσμήματα να στολισθής! Νομίζεις τάχα ότι με τα δάκρυα και αν δεν τιμάς τους θεούς θα νικήσης τους εχθρούς σου; Όχι με στεναγμούς, αλλά με παρακλήσεις προς τους θεούς θα ευτυχήσης κόρη μου!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Κανείς από τους θεούς δεν ακούει τους θρήνους μου, ούτε ενθυμείται τον παλιό φόνον του πατέρα μου και τον πλανώμενον αδελφόν μου, που, μολοντί από τέτοιον ένδοξον γένος, τρέχει τώρα εις άλλους τόπους ελεεινός, αναγκασμένος να εργάζεται για να ζη! Και εγώ δε διωγμένη από το πατρικό μου σπίτι κατοικώ και λιώνω την ψυχή μου εις το πτωχικό αυτό καλύβι, μέσα εις τους αγρίους βράχους, ενώ η μητέρα μου εις το κρεββάτι του εγκλήματος είναι γυναίκα άλλου.

ΧΟΡΟΣ

Πολλών κακών αιτία έγεινεν εις τους Έλληνας και εις την οικογένειάν σας η Ελένη, η αδελφή της μητέρας σου!

ΗΛΕΚΤΡΑ (βλέπουσα τον Ορέστην)

Αλλοίμονο, γυναίκες.... παύω τα θρηνολογήματά μου! Βλέπω ότι ξένοι κρυμμένοι κοντά εις την εστίαν, εις το σπίτι μου, βγαίνουν από τον κρυψώνα των..... Ας φύγωμεν, σεις εις το μονοπάτι, και εγώ εις το σπίτι, μήπως μας κάνουν κανέν κακόν!

ΟΡΕΣΤΗΣ (εισερχόμενος)

Μείναι, δυστυχισμένη! μη με φοβάσαι!.....

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ω! Φοίβε Απόλλων! σε παρακαλώ σώσε με μη με σκοτώσουν!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Αν ήθελα να σκοτώσω, θα εσκότωνα μάλλον άλλους, περισσότερο εχθρούς από σε

ΗΛΕΚΤΡΑ

Φύγε! μη μ' εγγίξης· δεν έχεις δικαίωμα να με εγγίσης....

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τίποτε δεν έχω μεγαλύτερο δικαίωμα να εγγίξω εις αυτόν τον κόσμο!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Τότε πώς παραμονεύεις με το σπαθί στο χέρι εις το σπίτι μου;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Στάσου και άκουσέ με, και αμέσως θα αλλάξης γνώμη.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Λέγε λοιπόν, αφού ούτως ή άλλως είσαι δυνατότερος και μ' έχεις εις την διάθεσί σου!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Σου φέρνω μηνύματα από τον αδελφό σου.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ω! αγαπημένε μου! Ζη;... απέθανε;...

ΟΡΕΣΤΗΣ

Ζη! Αυτή είναι η πρώτη καλή είδησις που σου φέρνω.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Καλό να έχης για τους καλούς λόγους σου!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τις καλές αυτές ευχές σου μοιράζω και εις τους δυο μας.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Και εις ποίον μέρος έχει ο δυστυχισμένος το καταφύγιό του;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Φθείρεται πλανώμενος από πόλιν εις πόλιν.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Μήπως στερείται άραγε;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Αυτό όχι! Αλλά είναι φυγάς, και ένας φυγάς είναι πάντοτε δυστυχισμένος.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Και τι μήνυμα μου φέρνεις απ' αυτόν;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Ήλθα να ιδώ αν ζης... Και πώς περνάς με την συμφορά σου.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Τότε βλέπεις πρώτα το αδυνατισμένο σώμα μου...

ΟΡΕΣΤΗΣ

Οι πίκρες το αφάνισαν, και γι' αυτό πονεί η ψυχή μου.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Βλέπεις και το κεφάλι μου το ασχημισμένον από το ξυράφι.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Από την λύπην βέβαια για τον αδελφόν σου ή για τον αποθαμένο πατέρα σου.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Αχ! Και τι ημπορεί να μου είναι αγαπητότερον από τα δύο αυτά;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Α! και νομίζεις τάχα ότι δεν σε αγαπά και ο αδελφός σου;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Εκείνος είναι μακρυνά, δεν είναι εδώ.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και γιατί κατοικείς τόσο μακρυνά από την πόλιν;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Υπανδρεύθηκα, ξένε! Έκαμα ελεεινόν γάμον.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Α! τον δυστυχισμένο τον αδελφόν σου, όταν το μάθη... Και με ποιόν από τους Μυκηναίους;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Όχι βέβαια μ' εκείνον που θα ήλπιζε να με υπανδρεύση ο πατέρας μου.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Ειπέ μου τα λοιπόν όλα για να τα διηγηθώ εις τον αδελφό σου!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Εδώ κατοικεί ο άνδρας μου, εις αυτό το μακρυνό σπίτι.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και τι σπίτι είν' αυτό; Κανενός σκαφτιά ή κανενός κτηνοβοσκού;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Είναι πτωχός άνθρωπος, αλλά γενναιόφρων και ευλαβής μαζί μου!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και τι είδος ευλαβείας έχει προς εσέ;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Δεν ετόλμησε ποτέ να με εγγίση σαν σύζυγος!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και γιατί; άραγε από καμμίαν ευσεβή αιτίαν ή διότι σε καταφρονεί;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Δεν ήθελε να εξευτελίση τους γονείς μου!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και πώς; δεν εχάρηκε τάχα να κάμη ένα τέτοιον γάμον;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Δεν νομίζει ότι είχε δικαίωμα να με υπανδρεύση εκείνος που με έδωσεν εις αυτόν.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Εννοώ! φοβείται τότε μήπως τον τιμωρήση καμμίαν ημέραν ο Ορέστης.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Αυτό είναι βέβαια μια από τας αιτίας· αλλ' είναι και ενάρητος άνθρωπος!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Πράγματι φαίνεται ενάρητος και πρέπει να ανταμειφθή.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Τούτο θα γίνει, αν επιστρέψη ποτέ εκείνος που είναι μακρυά.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και τα υπέφερε αυτά η μητέρα σου;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Αι γυναίκες, ξένε, αγαπούν τους άνδρας των και όχι τα παιδιά των.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Γιατί όμως σ' εξευτέλισε τόσο ο Αίγισθος;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Μη τυχόν αποκτήσω παιδιά με κανένα ισχυρόν πατέρα...

ΟΡΕΣΤΗΣ

Θα εφοβήθηκε βέβαια μήπως αυτά τον εκδικηθούν για ό, τι έκαμε.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ναι! αυτό εσκέφθηκε, που είθε να τον τιμωρήση ο θεός.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και ηξέρει ο Αίγισθος ότι είσαι ακόμη παρθένος;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Όχι! το κρατούμεν προσεκτικά μυστικόν.

ΟΡΕΣΤΗΣ(*δεικνύων τον χορόν*)

Αλλά αι φίλαι σου αυτά ακούουν ό, τι μου είπες;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Μη φοβείσαι, είναι πισταί! Φυλάττουν και τα ιδικά μου και τα ιδικά σου λόγια μυστικά.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Λοιπόν τι νομίζεις ότι θα εγίνετο, αν εγύριζε ο Ορέστης εις το Άργος;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Και ερωτάς; Ούτε καν να το ειπής έπρεπε! Θα ήταν μάλιστα καιρός να το κάμη!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και αν ήρχετο πώς θα ήτο δυνατόν να σκοτώση τους δολοφόνους του πατέρα του;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Απλούστατα! Αν τολμήση να κάμη εις αυτούς ό, τι εκείνοι ετόλμησαν εις τον πατέρα του.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και θα είχες τάχα το θάρρος να σκοτώσης μαζί του την μητέρα σου;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ναι! με τον ίδιον μάλιστα πέλεκυν που εσκοτώθηκεν ο πατέρας μου.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Να ειπώ αυτά εις τον αδελφό σου για βέβαια από μέρος σου;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ας πεθάνω, αφού πρώτα χύσω επάνω μου το αίμα της μητέρας μου.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Αχ! αν ήταν ο Ορέστης εδώ να άκουε αυτά τα λόγια!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Αλλά ξένε, δεν θα τον εγνώριζα, και να τον έβλεπα ακόμη.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Αυτό δεν είναι διόλου παράξενον· είσθε παιδιά και οι δύο, όταν εχωρισθήκατε.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ένας μόνον ημπορούσε να τον αναγνωρίση από όσους μου είναι αφωσιωμένοι.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Μήπως εκείνος, που λέγουν ότι τον έσωσεν, όταν ο Αίγισθος ήθελε να τον σκοτώση;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ναι! ο γέρο-παιδαγωγός του πατέρα μας.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και έχει άραγε μνήμα ο αποθαμμένος πατέρας σου;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Τον έθαψαν όπως όπως, αφού τον επέταξαν από το σπίτι του.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Αλλοίμονο! τι λέγεις; Φυσικόν, βλέπεις, είναι να λυπῆται κάθε άνθρωπος και με ξένους πόνους... Ειπέ μου όμως για να διηγηθῶ εἰς τον αδελφό σου τας θλιβεράς αὐτάς πληροφορίας που πρέπει να μάθῃ. Ο βάνουσος δεν αισθάνεται ευσπλαχνίαν· το αἶσθημα αὐτό υπάρχει μόνον εἰς τον ανεπτυγμένον ἄνθρωπο, και βέβαια ἕνας τέτοιος δεν ἀκούει χωρὶς πόνου τα δίκαια παράπονα του ἄλλου.

ΧΟΡΟΣ

Και ἡ ἰδική μου ἡ ψυχὴ ποθεῖ τα ἴδια να ἀκούσῃ, γιατί κατοικῶ μακρὰ ἀπὸ την πόλι και δεν ἠξεύρω τα κακά που γίνονται μέσα εἰς αὐτήν! Τώρα λοιπὸν ἤθελα να μάθω και ἐγώ!...

ΗΛΕΚΤΡΑ

Τότε, αφού πρέπει, θα τα εἰπῶ, και πράγματι πρέπει να εἰπῶ εἰς ἕνα φίλο τας πικράς περιπετείας ἐμοῦ και του πατέρα μου! Παρακαλῶ λοιπὸν, ξένε, διηγήσου εἰς τον Ορέστην τα δυστυχήματά μας· πρώτον τι φορέματα φορῶ, την ρυπαρότητα ὅπου ζῶ, και το σπίτι ὅπου μένω, ἔπειτα ἀπὸ τα βασιλικά μέγαρα ὅπου ἐκαθήμην ἄλλοτε... Ὑφαίνω με τα ἴδια χέρια μου τα ρούχα μου, ἀλλέως θα μείνω γυμνή και

υστερημένη, φέρνω η ίδια από τον ποταμό νερό, μακριά από τας εορτάς και τους χορούς, υπανδρευμένη και όμως παρθένος...

Απαρνούμαι ακόμη και τον Κάστορα τον συγγενή μας, με τον οποίο με είχαν αρραβωνιάσει πριν ακόμη γίνει θεός, και η μητέρα μου κάθεται επάνω εις Φρυγικά λάφυρα σε θρόνο, και γύρω από το κάθισμά της στέκονται Ασιαναί δούλοι που ηγμαλώτισε ο πατέρας μου, ζωσμένοι με χρυσάς πόρπας τα φορέματά των.

Το μαύρον αίμα του πατέρα μας σαπίζει ακόμη εις τους τοίχους, ο δε δολοφόνος του εμβαίνει αυθάδης εις τα πολεμικά αμάξια του και αλαζονεύεται κρατών εις τα κακούργα χέρια του το σκήπτρο με το οποίον εκείνος άλλοτε εστρατηλάτει τους Έλληνας...

Ο καταφρονημένος τάφος του Αγαμέμνονος ούτε αφιερώματα είδε ποτέ, ούτε κλωνάρι μυρσίνης· η φωτιά όπου εκάη μένει χωρίς στολίσματα, όταν δε μεθύση ο ένδοξος άνδρας της μητέρας μου, πηδά καθώς λέγουν, εις τον τάφο, και κτυπά με πέτρες το λίθινο μνήμα και τολμά να λέγη για μας: «Πού είναι ο υιός σου ο Ορέστης; Ωραία υπερασπίζεται το μνήμα σου!...»

Έτσι τον υβρίζει ενώ αυτός είναι μακριά... Αλλά σε παρακαλώ, ξένε, διηγήσου του όλα αυτά!... Πολλοί του τα μνηούν, και τα λόγια των διερμηνεύω εγώ... εγώ ναι!... τα χέρια μου, η γλώσσα μου, ο δυστυχισμένος νους μου, το ξυρισμένο κεφάλι μου, και ο πατέρας του ο ίδιος ακόμη!... Διότι βέβαια θα είναι άξιο περιφρονήσεως, ο πατέρας του να νικήση τους Φρύγας, και εκείνος νέος και από τέτοιο γένος να μη ημπορέση να σκοτώση ένα μόνον άνθρωπον!...

ΧΟΡΟΣ

Βλέπω τον άνδρα σου να επιστρέφη εις το σπίτι, αφού ετελείωσε τας εργασίας του.

ΓΕΩΡΓΟΣ (εισερχόμενος)

Τι ξένοι είναι αυτοί εμπρός εις το σπίτι μου; Και γιατί ήλθαν εδώ τόσο μακράν εις αυτό το χωρικό σπίτι;

Εμένα θέλουν βέβαια, γιατί δεν αρμόζει εις τις γυναίκες να στέκονται με νέους άνδρας.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ω! αγαπητέ μου, μη βάλης υποψίαν εις τον νου σου... θα μάθης αμέσως τι συμβαίνει. Οι ξένοι αυτοί μου φέρουν μηνύματα από τον Ορέστην... Συγχωρήσατε, ξένοι, τα λόγια του ανδρός μου.

ΓΕΩΡΓΟΣ

Και τι νέα φέρουν; Ζη ακόμα και βλέπει το φως;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Έτσι λέγουν και τους πιστεύω.

ΓΕΩΡΓΟΣ

Ενθυμείται άραγε τον πατέρα του και τα δυστυχήματά του;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ελπίζω! Είναι όμως ανίσχυρος φυγάς.

ΓΕΩΡΓΟΣ

Και τι μηνύματα μας φέρουν από τον Ορέστην;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Τους έστειλε να ιδούν τα δεινοπαθήματά μου!

ΓΕΩΡΓΟΣ

Τότε μερικά τα βλέπουν, και τα άλλα βέβαια τα λέγεις η ίδια.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Τα ηξεύρουν όλα, τους επληροφόρησα για όλα.

ΓΕΩΡΓΟΣ (προς τους ξένους)

Τότε αυτή η θύρα έπρεπε πολύ πρωτίτερα ν' ανοιχθή για σας. Ορίστε μέσα!... Θα σας φιλοξενήσωμεν για τας καλὰς ειδήσεις σας, ὅπως ημπορούμεν καλλίτερα, εις το σπίτι μας! Σεις, υπηρέται, φέρετε τα πράγματά των μέσα... Μην αρνηθήτε, αγαπητοί, που έρχεσθε από αγαπητόν άνθρωπο, διότι, αν και είμαι πτωχός, δεν θα μ' ευρήτε και αγενή.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Μα τους θεούς! αυτός είναι που σ' εσεβάσθηκε για να μη εντροπιάση τον Ορέστην;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Αυτός είναι ο σύζυγός μου, της δυστυχισμένης.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Αι! δεν υπάρχει λοιπόν κανέν διακριτικό της ευγενείας!

Κάποια ατέλεια είναι εις την ανθρώπινη φύσι! Πολλάκις είδα υιόν από καλό πατέρα να μην αξίζη τίποτε, και άλλοτε πάλι καλά παιδιά από κακούς γονείς. Είδα ακόμη μικροπρέπειαν εις πλούσιους και μεγαλοφροσύνην εις πτωχούς. Πώς ημπορεί λοιπόν να κρίνη κανείς ορθώς;

Από τον πλούτο τάχα; Κακό θα είναι το κριτήριό του. Από την φτώχεια πάλι; Αλλά και αυτή δεν είναι καλλιτέρα, διότι εις περίστασιν ανάγκης διδάσκει εις τον άνθρωπο το κακόν... Αλλά να ειπώ άραγε από τα όπλα; Ποίος όμως ημπορεί να κρίνη μόνον από τα όπλα ποίος είναι ο ανδρείος; Το καλλίτερον λοιπόν είναι από το να μην υπάρχει κανείς κανών εις αυτά!

Ο άνθρωπος αυτός ούτε μεταξύ των Αργείων έχει καμμία σημασίαν, ούτε πλούτον, ούτε λάμψι προγονικού ονόματος. Είναι απλώς ένας από τον όχλο, και όμως έτυχε να είναι από τους άριστους.

Ω! σεις, που ευρίσκεσθε εις την πλάνη, γεμάτοι από ματαιίας προλήψεις, δεν θα συνεισηθήτε; Δεν θα μάθετε να κρίνετε από τα λόγια των τους ανθρώπους, και από τον τρόπο του φέρεσθαι στους

ευγενείς; Όπου ευρίσκονται τέτοιοι άνθρωποι, εκεί προοδεύει η πολιτεία και ο ιδιωτικός βίος, ενώ οι ανόητοι ομοιάζουν με αγάλματα για στολισμό των πλατειών. Ο εύρωστος δεν είναι ανδριότερος από τον αδύνατον εμπρός εις τον εχθρόν, η γενναιότης είναι έμφυτος εις την ψυχή. Και αυτός όμως, και ο απών υιός του Αγαμέμνονος, δια τον οποίον είμεθα εδώ, είναι άνθρωποι άξιοι πάσης τιμής.

Δεχόμεθα την φιλοξενία σας! Ελάτε μέσα εις το σπίτι, υπηρετάι. Εγώ προτιμώ να φιλοξενούμαι εγκαρδίως από ένα πτωχό, παρά χωρίς όρεξιν από ένα πλούσιο!

(Προς την Ηλέκτραν)

Και επαινώ μεν την υποδοχή του ανθρώπου αυτού, θα επροτιμούσα όμως να μ' εφιλοξένη ο αδελφός σου ευτυχισμένος, εις ευτυχισμένο σπίτι. Ίσως όμως τούτο κάποτε γίνει, διότι του Απόλλωνος οι χρησμοί είναι αληθινοί, ενώ τα λόγια των ανθρώπων, εγώ τουλάχιστον, ούτε καν τα προσέχω.

ΧΟΡΟΣ *(προς την Ηλέκτραν)*

Τώρα αισθάνομαι πιο ζεστή την καρδιά μου. Ίσως με ολίγον καιρό αλλάξει η τύχη σου.

ΗΛΕΚΤΡΑ *(προς τον Γεωργόν)*

Γιατί τώρα, δυστυχισμένε, να δεχθής να φιλοξενήσης ξένους καλλιτέρους σου, ενώ ήξευρες καλά την φτώχεια του σπιτιού σου;

ΓΕΩΡΓΟΣ

Και γιατί; Αν είναι πράγματι, όπως φαίνονται, ευγενείς, θα ευχαριστηθούν και με τα ολίγα όπως και με τα πολλά.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Τέλος πάντων, αφού πτωχός είσαι και το σφάλμα έκαμες, πήγαινε εις τον γέροντα παιδαγωγό του αγαπητού μου πατέρα, που κατοικεί εις τον ποταμόν Ταναόν εις τα όρια Σπάρτης και Άργους βόσκων εξόριστος πρόβατα, και ειπέ του να έλθη εδώ να ετοιμάση κάτι δια να φάγουν οι ξένοι. Εκείνος θα ευχαριστηθή πολύ και θα ευχαριστήση τους θεούς, όταν ακούση ότι ζη το παιδί που έσωσεν άλλοτε! Από το πατρικό μας σπίτι, βλέπεις, η μητέρα μου δεν θα μας έδιδε τίποτε και θα της εφέραμε μάλιστα κακήν είδησιν, αν εμάνθανε, η ελεεινή, ότι ζη ακόμη ο Ορέστης.

ΓΕΩΡΓΟΣ

Αφού θέλεις, θα τα είπω αυτά εις τον γέροντα, συ όμως πήγαινε όσον το ταχύτερο μέσα και ετοιμάζε ό, τι χρειάζεται. Μια νοικοκυρά, όταν θέλη, ημπορεί να εύρη πολλά κατάλληλα για φαγητό και υπάρχουν αρκετά ακόμη εις το σπίτι, ώστε να χορτάσουν μιαν ημέραν οι ξένοι μας. Εις τέτοιας περιστάσεις παραδέχομαι ότι τα χρήματα έχουν μεγάλη χρησιμότητα! Περιποιείται κανείς τους ξένους του και αν ασθενήση εξοδεύει και γίνεται καλά. Η καθημερινή όμως τροφή δεν ευρίσκω να έχη μεγάλη σημασία, διότι και ο πλούσιος και ο πτωχός δεν διαφέρουν, όταν είναι χορτάτοι. *(Εξέρχεται)*

ΧΟΡΟΣ

Υπερήφανα πλοία, όσα ποτέ επήγατε με τα αμέτρητα κουπιά εις την Τροίαν χορευόντα μαζί με τας Νηρηίδας, όταν τα φιλόμουσα δελφίνια κολυμβώντα δίπλα εις τα μαύρα έμβολα των πλοίων επρόπεμπαν τον ελαφρόποδο Αχιλλέα τον υιό της Θέτιδος με τον Αγαμέμνονα δια τας ακτάς της Τρωάδος εις τον Σιμόεντα ποταμό!...

Αι Νηρηίδες άφησαν τα περιγιάλια της Ευβοίας και έφεραν από τα χρυσά αμόνια του Ηφαιστου τα καλοδουλεμμένα όπλα, προσπαθούσαι να εύρουν μέσα εις το Πήλιον και τα δάση των κορυφών της ιεράς Όσσας, όπου αι νύμφαι έχουν τας σκοπιάς των, που ανέτρεφεν ο ιππότης Πηλεός την δόξαν της Ελλάδος, τον γρήγορον υιόν της θαλασσίας Θέτιδος!

Εις τον λιμένα του Ναυπλίου κάποιος επιστρέψας από το Ίλιον περιέγραφε, ω υιέ της Θέτιδος, τα εμβλήματα της ενδόξου ασπίδος σου, που ήσαν φόβος δια τους Φρύγας!

Εις τον εξωτερικό κύκλον εφαιίνετο ο Περσεύς, πετών επάνω εις την θάλασσα με τα πτερωτά του πέδιλα, και κρατών την κεφαλήν της Γοργόνης μαζί με τον Ερμήν τον αγγελιοφόρο του Διός, τον υιόν της Μαίας, τον προστάτη των εξοχών.

Εις το μέσο της ασπίδος έλαμπεν ο φωτεινός δίσκος του ηλίου με τους πτερωτούς ίππους του, και οι ουράνιοι χοροί των άστρων, αι Πλειάδες και αι Υάδες, φόβητρα του Έκτορος.

Επάνω εις το χρυσοστόλιστο κράνος του ήσαν καλλίφωνοι Σφίγγες κρατούσαι εις τα νύχια τα θύματά των.

Εις τον θώρακα, με τον οποίο εσκέπαζε τα πλευρά του, εξώρμα πυρίπνους και γαμψώνυχος Χίμαιρα, βλέπουσα εις τον αέρα τον Πήγασον, και εις το φονικό ξίφος του έτρεχαν καλπάζοντα άλογα, γύρω από τα οποία ανεσηκόνετο μαύρος κονιορτός!

Τέτοιων ανθρώπων στρατηλάτην εσκότωσες, κόρη του Τυνδάρεω, σκληρά σύζυγος, κακόψυχος γυναίκα, και γι' αυτό οι θεοί θα σε τιμωρήσουν και σένα με θάνατο, και ίσως ιδώ το κόκκινο αίμα σου να χύνεται εις το χόμα!...

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ (εισερχόμενος)

Πού είναι η σεβαστή θυγατέρα του κυρίου μου, η κόρη του Αγαμέμνονος, που ανάθρεψα άλλοτε; Τι δυσκολόβατος είναι ο δρόμος του σπιτιού σας, προπάντων για ένα γέροντα σαν εμένα.

Για να ευχαριστήσω όμως τους φίλους μου πρέπει να σύρω την σκυμμένη ράχι και τα κλονιζόμενα γόνατά μου. *(Βλέπων την Ηλέκτραν)* Ω! κόρη μου! μόλις τώρα σε βλέπω. Έρχομαι να σου προσφέρω ένα διαλεκτό αρνάκι από τα πρόβατά μου, ψωμιά, τυριά μόλις βγαλμένα από τα τυροβόλια, και ολίγο παλιό κρασί μοσχομυρωδάτο, αληθινό θησαυρό του Βάκχου, που φθάνει λιγάκι, μόνον ένα ποτηράκι, να κάμη άλλο αδύνατο κρασί δυαντό.

Ας φέρουν αυτά τα δώρα εις τους ξένους σας! Εγώ πρώτα θα σκουπίσω τα δακρυσμένα μάτια μου με τα κουρέλλια που φορώ.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Αλλά γιατί γέροντα αυτά τα δάκρυα; Μήπως σου τα φέρνει η ανάμνησις των δυστυχιών μου; Λυπείσαι την πικράν εξορία του

Ορέστου, ή τον πατέρα μου που έθρεψες εις τα χέρια σου, ανώφελα και για σένα και για όσους αγαπάς;

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Αλήθεια! ανώφελα! Μ' όλον τούτο δεν ημπόρεσα να μην περάσω, καθώς ερχόμουν, από τον τάφο του πατέρα σου, και επειδή δεν ήταν κανείς, να πέσω επάνω και να κλάψω. Έχυσα και σπονδάς ακόμη από το ασκί που έφερα για τους ξένους, και εστόλισα με μυρτιά το μάρμαρο.

Ηύρα όμως επάνω εις το μέρος της φωτιάς ένα θυσιασμένο μαύρον αρνί, νεοχυμένο αίμα, και ξανθά μαλλιά αφιερωμένα και απόρησα, παιδί μου, ποιος ετόλμησε να το κάμη αυτό. Βέβαια όχι κανείς Αργείος. Ίσως όμως να ήλθε κρυφά ο αδελφός σου και εστόλισε το περιφρονημένο μνήμα του πατέρα του. Να, κύτταξε τα μαλλιά αυτά. Παράβαλέ τα με τα ιδικά σου. Δεν έχουν το ίδιο χρώμα; Τις πιο πολλές φορές όσοι κατάγονται από τον ίδιο πατέρα, του μοιάζουν πολύ.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Οι λόγοι σου, γέροντα, δεν είναι φρόνιμοι, να υποθέτης ότι ο αδελφός μου, που είναι παλληκάρι, αν ήρχετο εδώ, ημπορούσε να κρύπτεται από φόβο του Αιγίσθου! Έπειτα, πώς είναι δυνατό τα μαλλιά του να ομοιάζουν με τα ιδικά μου; Εκείνου τα μαλλιά θα είναι νέου ευγενούς που εμεγάλωσε μέσα εις τας παλαιίστρας, ενώ εμένα είναι μαλακά από την περιποίηση. Ωστε αυτό που λες είναι αδύνατον! Έπειτα πολλοί άλλοι έχουν ίδια μαλλιά, μολοντί δεν κατάγονται από το ίδιον αίμα.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Πήγαινε, παιδί μου, και ιδέ εις το χόμα τον τύπο των πεδύλων του, και κοίταξε αν είναι όμοια με το πόδι σου.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Και πώς είναι δυνατό ν' αφήση τύπο το πόδι επάνω σε πέτρες; Αλλά και αυτό ακόμη αν ήτο, μήπως είναι ποτέ όμοια δυο αδελφών πόδια, ανδρός και γυναικός; Του ανδρός θα είναι πάντοτε μεγαλύτερα.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Άρα γε, αν ο αδελφός σου ήρχετο εδώ, δεν θα ημπορούσες να τον γνωρίσης από το πανί των ρούχων που εφορούσε, όταν τον έσωσα, για να μην τον σκοτώσουν; Εσύ το είχες υφάνη.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Και δεν θυμάσαι ότι εγώ ήμην ακόμη παιδί, όταν έφυγεν ο Ορέστης από τον τόπον; Αλλά και αν ακόμη τότε ύφαινα, πώς είναι δυνατό να φορή τώρα που είναι μέγας τα ίδια ρούχα, που φορούσε όταν ήτο μικρό παιδί; Μη τυχόν μεγαλώνουν και τα ρούχα μαζί με τους ανθρώπους;

Κάποιος ξένος θα αφιέρωσε από ευσπλαχνία τα μαλλιά του εις τον τάφο, πιθανόν όμως και κανείς εντόπιος να εξεγέλασε τους φρουρούς και να το έκαμε.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Πού είναι όμως οι ξένοι σου; Θέλω να τους ιδώ, να ερωτήσω για τον αδελφό σου.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Να του!... αυτοί που έρχονται γρήγορα από μέσα.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Φαίνονται να είναι από καλό γένος... αυτό όμως συχνά ξεγελά. Πολλοί, μολονότι από καλήν οικογένειαν, είναι κακοί! Ας είναι όμως! Χαιρετώ τους ξένους!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Χαίρε γέροντα! Από ποιο φιλικό σπίτι, Ηλέκτρα, έρχεται ο γέροντας αυτός του παλαιού καιρού;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Αυτός, ξένε, ανάθρεψε τον πατέρα μου!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Πώς; Αυτός είναι που εφυγάδευσε τον αδελφό σου;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ναι! Αυτός εδώ τον έσωσε... αν ζη ακόμη...

ΟΡΕΣΤΗΣ

Αλλά γιατί με κυττάζει έτσι, σαν να εξετάζη ασημένιο νόμισμα αν είναι αληθινό;... ή μήπως τυχόν ευρίσκει ότι ομοιάζω με κανένα;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ίσως από ευχαρίστησιν ότι βλέπει ένα φίλον του Ορέστου.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Πράγματι, φίλος μου είναι, αλλά γιατί τριγυρίζει έτσι γύρω μου;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Και εγώ το βλέπω, ξένε, και απορώ.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Ω, κόρη μου Ηλέκτρα, ευχαρίστησε τους θεούς!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Αλλά γιατί; Για το παρόν ή για το παρελθόν;

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Για την ευτυχία που σου στέλνουν!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Έστω! Ευχαριστώ τους θεούς. Τώρα όμως ειπέ μου γιατί;

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Κύτταξε, παιδί μου, τον αγαπημένο μας αυτόν!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Από πολύ καιρό φοβούμαι ότι δεν είσαι πια εντελώς εις τα λογικά σου.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Δεν είμαι λοιπόν στα λογικά μου, όταν βλέπω τον αδελφό σου;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Τι ανέλπιστο πράγμα είπες, γέροντα;

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Λέγω ότι βλέπω τον Ορέστην, τον υιό του Αγαμέμνονος.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Και από τι τον αναγνωρίζεις, να βεβαιωθώ και 'γώ;

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Από την πληγήν εις τα φρύδια, που έπαθε άλλοτε εις το πατρικό σας σπίτι, όταν έπεσε εκεί που εκυνηγούσατε μαζί ένα ελαφάκι.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Είναι δυνατό; Πράγματι, βλέπω το σημείο του πεσίματος.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Και τώρα, δεν αγκαλιάζεις ακόμη τον αγαπημένο σου;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Όχι! δεν αμφιβάλω πια, γέροντα. Εβεβαιώθηκε η ψυχή μου από τα σημεία που είπες. Τέλος πάντων είσαι εδώ, σε έχω ανέλπιστα...

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και εγώ σε βρίσκω επί τέλους.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Δεν το είστευα ποτέ.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Ούτε εγώ ποτέ το ήλπιζα.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Είσαι πράγματι σύ;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Ναι! ο μόνος σύμμαχός σου, αν κατορθώσω να τραβήξω έξω το δίκτυ, που έρχομαι να ρίξω εδώ. Και ελπίζω να το κάμω· αλλέως, δεν θα ήσαν θεοί αν το άδίκον ενίκα πάντοτε την θεία δίκην.

ΧΟΡΟΣ

Εφάνης, εφάνης τέλος πάντων, ποθητή ημέρα! Έλαμψες, έδειξες ωσάν αναμμένο φάρον εις την πόλιν εκείνον που τόσον καιρό επλανάτο δυστυχισμένος και δραπέτης μακράν από το πατρικό του σπίτι. Κάποιος θεός μας χαρίζει νίκη και χαράν.

Ύψωσε τα χέρια, ύψωσε την φωνήν, Ηλέκτρα, και παρακάλεσε τους θεούς να προστατεύση η τύχη τον αδελφό σου, όταν έμβη μέσα εις το Άργος.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Είθε! Και τώρα απήλαυσα την ευχαρίστησι των αδελφικών φιλημάτων, τα οποία και πάλιν θα χαρώ.

Συ όμως, γέροντα, που ήλθες εις τόσο κατάλληλον ώραν, ειπέ μου! πώς θα ημπορούσα να εκδικηθώ τον φονέα του πατέρα μου, καθώς και την μητέρα μου, την σύντροφο του ανόμου γάμου του;

Έχομεν άραγε εις το Άργος τίποτε φίλους αφοσιωμένους ή τα εχάσαμεν όλα μαζί με την ευτυχία μας;

Ποίον πρέπει να εύρω να συνεννοηθώ, πρέπει να τον ιδώ ημέραν ή δια νυκτός; Τέλος, πώς θα κτυπήσωμεν τους εχθρούς μου;

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Ω! παιδί μου, ενόσω η τύχη στέκει μακρυά σου, κανείς δεν είναι φίλος σου! Είναι μεγάλον εύρημα να έχη κανείς φίλο που να μοιράζεται μαζί του και την ευτυχία και την δυστυχία, και συ έχασες όλους τους φίλους σου δια παντός! Άκουσε τα λόγια μου! Μόνον από τα χέρια σου και από την τύχη σου εξαρτάται να κερδίσης πάλι το πατρικόν σου σπίτι και το Άργος.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Αλλά τι πρέπει να κάνω για να το κατορθώσω αυτό;

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Να σκοτώσης τον Αίγισθον και την μητέρα σου.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Για ν' αποκτήσω αυτή την τιμήν ήλθα εδώ, αλλά δεν ηξεύρω πώς θα την κερδίσω!

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Μέσα εις τα τείχη είναι αδύνατον, όσον και αν το θέλεις!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Εννοώ! Θα φρουρήται από στρατιώτες και δορυφόρους.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Ναι! Επειδή σε φοβάται και δεν κοιμάται ήσυχος.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Καλά, ώστε συμβούλευσέ με συ, γέροντα.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Θα σε συμβουλευσω και άκουσέ με, γιατί μου ήλθε μια καλή ιδέα.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Είθε να έλεγες τίποτε καλό και να το ακούσω εγώ.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Καθώς ερχόμην εδώ είδα τον Αίγισθον.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Ενόησα! Και πού;

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Εις το ιπποτροφείον, όχι μακριά από τα χωράφια αυτά.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και τι έκαμνε εκεί; επειδή αρχίζω να βλέπω κάποιαν ελπίδα.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Καθώς μου φάνηκε προετοίμαζε εορτή για τας Νύμφας.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Για την υγεία των παιδιών του άραγε; ή για κανένα που περιμένει ν' αποκτήση;

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Ένα μόνο ξεύρω, ότι ετοιμαζότανε να θυσιάση βώδια.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και είχε και σωματοφύλακας μαζί ή ήτο μόνος με τους υπηρέτας του;

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Όχι! μόνο με τους υπηρέτας, Κανείς Αργείος δεν ήταν εκεί.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Δεν ήτο κανείς από εκείνους που ημπορούν να με γνωρίσουν, αν με ιδούν;

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Όχι! όλοι είναι υπηρέται που δεν σε είδαν ποτέ.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και πιστεύεις ότι αν ενικούσαμε θα ήρχοντο αυτοί με το μέρος μας;

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Έτσι είναι πάντοτε οι δούλοι, και αυτό σε συμφέρει.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και πώς ημπορώ τάχα να τον πλησιάσω;

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Εύκολο είναι, αν περάσης από εκεί που ημπορεί να σε παρατηρήση, όταν θυσιάζη.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Καθώς νομίζω, η έπαυλις του είναι κοντά εις τον δρόμον αυτό.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Ναι! και απ' εκεί θα σε ιδή και θα σε προσκαλέση να φας μαζί του εις το τραπέζι της θυσίας.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Αν θέλη ο θεός, θα εύρη κακό και ψυχρό σύντροφο δια το τραπέζι του.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Όσον για τα κατόπιν, τώρα μόνος σου σκέψου.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Μείνε ήσυχος! Η μητέρα μου όμως πού είναι;

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Εις το Άργος. Θα έλθη και αυτή αργότερα εις τον άνδρα της για το τραπέζι.

ΠΡΕΣΤΗΣ

Και γιατί δεν ήλθε μαζί του;

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Φοβείται τα λόγια των πολιτών.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Εννοώ! Ηξεύρει ότι δεν την καλοβέπουν.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Ναι! Κάθε κακούργος γυναίκα είναι μισητή.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και πώς ημπορούσα τάχα να σκοτώσω και τους δύο μαζί;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Εγώ θα σου προετοιμάσω τον φόνον της μητέρας μας!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Αι! τότε τα άλλα θα τα φέρη η τύχη δεξιά.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Είθε να μας βοηθήση και τους δύο εις τα σχέδιά μας.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Ορισμένως θα σας βοηθήση! Αλλά πώς σκέπτεσαι να γίνη ο φόνος της μητέρας σας;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Να! Πήγαινε συ και ειπέ της ότι εγέννησα αρσενικό και είμαι λεχώνα.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Και πότε να ειπώ ότι εγέννησες; Τώρα ή από καιρό;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ειπέ της προ δέκα ημερών, ακριβώς τον καιρόν που η λεχώνα είναι καθαρά.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Και τι σχέσιν έχει αυτό με τον φόνον της μητέρας σου;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Μόλις μάθη ότι είμαι λεχώνα θα έλθη να με ιδή.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Γιατί; Μήπως νομίζεις παιδί μου ότι φροντίζει αυτή για σένα;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Είμαι βεβαία ότι θα έλθη και θα δακρύση μάλιστα για το περιφρονημένο γένος των παιδιών μου.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Ίσως!... έλα όμως πάλιν εις το νόημα.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Δεν εννοείς λοιπόν, ότι, αν έλθη, θα εύρη το τέλος της;

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Τότε λοιπόν ας κοπιάση εδώ.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Δηλαδή στον Άδη.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Ας το ιδώ μια φορά αυτό, και ύστερα ας πεθάνω.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Πρώτα πρώτα όμως, γέροντα, δείξε τον δρόμο στον Ορέστη.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Εννοείς βέβαια εκεί που θυσιάζει ο Αίγισθος εις τους θεούς.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ναι! και έπειτα πήγαινε εις την μητέρα μου και διηγήσου ό, τι σου είπα.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Θα τα ειπώ έτσι, που να νομίζη ότι ακούει από το στόμα σου.

ΗΛΕΚΤΡΑ (προς τον Ορέστη)

Και τώρα ήλθεν η ώρα. Συ πρώτος θα αρχίσης με τον φόνο του Αιγίσθου.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Θα επήγαινα αμέσως, αν μου έδειχνε κανείς τον δρόμο.

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ

Σε πηγαίνω εγώ με όλην μου την καρδιά.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Ω Ζευ πατρικέ, ολέθριε εις τους εχθρούς μου, ελέησέ μας, διότι η τύχη μας πράγματι είναι αξία ευσπλαχνίας.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ευσπλαχνίσου μας!.... ναι.... αφού μάλιστα είμεθα απόγονοί σου.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και συ, Ήρα, που βασιλεύεις εις τους βωμούς των Μυκηνών, δώσε μας την νίκην, αν είναι δίκαιον ό, τι σε παρακαλούμεν!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Δώσε να εκδικηθώμεν τον πατέρα μας.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και συ, βασίλισσα Γη, σου απλώνω τα χέρια μου, και συ, ω πατέρα, που είσαι κάτω από το χώμα δολοφονημένος, βοήθησε τα αγαπητά παιδιά σου. Πάρε βοηθούς και τους νεκρούς που ενίκησαν μαζί σου τους Φρύγας, και όσους ακόμη αποστρέφονται τους ασεβείς κακούργους! Άκουσες συ που έπαθες τόσα από την μητέρα μου;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Όλα αυτά τα ηξεύρει και τ' ακούει ο πατέρας! Τώρα όμως καιρός να πηγαίνεις... και άκουσέ με: Φόνευσε τον Αίγισθον, γιατί αν πέσης

νικημένος εις τον αγώνα, θ' αποθάνω και εγώ και ούτε να με λογαριάζης πια για ζωντανή. Δίκοπο μαχαίρι θα βυθίσω εις το σώμα μου!

Τώρα πηγαίνω μέσα να ετοιμασθώ και αν φθάσουν από σένα καλά μηνύματα, θ' αντηχήση από χαρά το σπίτι, αν όμως σκοτωθής, θρήνοι και κοπετοί..... Αυτά σου λέγω!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Καλά!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Πήγαινε και έχε θάρρος!.... Και σεις, γυναίκες, ειδοποιήσατέ με τι φωνές θ' ακουσθούν από την πάλην.

Θα περιμένω με το μαχαίρι εις τα χέρια, γιατί, αν νικηθώμεν, δεν θα υποφέρω ποτέ να τιμωρηθώ από τους εχθρούς μας και ν' αφήσω να περιωβρίσουν το σώμα μου.

ΧΟΡΟΣ

Λέγουν ότι άλλοτε ο Παν ο προστάτης των δασών, σφυρίζων με τον καλαμένιο αυλό του τραγούδι γλυκύτατον έφερεν εις το ποίμνιο του Ατρέως από τα βουνά του Άργους χρυσόμαλλον αρνί μόλις παρμένον από την μητέρα του· και τότε ο κήρυξ ανεβασμένος εις το πέτρινο βήμα εφώναζε: «Πηγαίνετε εις την αγοράν, Μυκηναίοι, να ιδήτε την χαρά των ευτυχισμένων βασιλέων σας... πράγματα και θαύματα!...»

Τα ανάκτορα των Ατρείδων πράγματι ηχολογούσαν από τραγούδια και μουσικές, οι χρυσοδουλευμένοι ναοί ανοίγοντο, εις όλην την πόλιν έλαμπεν η φωτιά των βωμών, ο αυλός, ο θεράπων των Μουσών, έχυνε γλυκείς τόνους, και ολονέν ηκούοντο περισσότερα χαρούμενα τραγούδια για το χρυσόμαλλο αρνί. Αλλ' ο Θυέστης ήθελε να το έχη αυτός! Τι κάμνει λοιπόν!.... Διαφθείρει με εγκληματικόν έρωτα την αγαπημένη γυναίκα του Ατρέως, κλέπτει το θαυμάσιον αρνί, και επιστρέφων εις την αγορά φωνάζει ότι έχει αυτός το χρυσόμαλλον αρνί εις το σπίτι του.

Τότε όμως ο Ζευς άλλαξε τους φωτεινούς δρόμους των άστρων, και την λάμψη του Ήλιου και το λευκό φως της Αυγής. Άπλωσε προς δυσμάς θερμάς διαπύρους φλόγας και εμάζευσσε προς βορράν τα σύννεφα της βροχής, ώστε αι ξηραί έρημοι του Άμμωνος ερημώνοντο αποξηραμμένοι, χωρίς ευεργετική υγρασία. Και λέγουν ακόμη, αν και εγώ ολίγον το πιστεύω, ότι ο Ήλιος έστρεψε και αυτός δια θεία τιμωρία το χρυσοπυρρωμένο και ακτινοβόλο άρμα του, και άλλαξε δρόμο για δυστυχία των ανθρώπων. Όλα αυτά βέβαια είναι φοβεραί διηγήσεις δια τους θνητούς, αι οποίαι αυξάνουν την λατρεία των θεών!

Και όμως συ δεν τα εσκέφθηκες όλα αυτά, και εσκότωσες τον άνδρα σου, ω αδελφή των ενδόξων Διοσκούρων.... (ακροόμεναι) Α! α! αγαπηταί!.... ακούσατε βοήν ωσάν υπογεία βροντή του Διός, ή εγελάσθηκα;

Να! όμως... ακούονται δυνατώτεροι φωναί.... Ηλέκτρα, κυρία μου έλα έξω....

ΗΛΕΚΤΡΑ (*ερχομένη*)

Τι είναι, καλές μου; Τι απέγινε;

ΧΟΡΟΣ

Δεν ηξεύρω!... ακούω μόνον βόγγους θανάτου.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Και εγώ άκουσα, αν και από μακριά.

ΧΟΡΟΣ

Ναι! αι φωναί έρχονται από μακριά, αλλά καθαρώταται.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Είναι θρήνοι των Αργείων ή του αγαπημένου μου;

ΧΟΡΟΣ

Δεν ηξεύρω... επειδή χάνεται μέσα εις την βοή κάθε φωνή.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Αχ! Όλα αυτά είναι άσχημα προμηνύματα. Γιατί λοιπόν αργώ ν' αποθάνω;

ΧΟΡΟΣ

Μη βιάζεσαι. Περιμένε έως ότου μάθης ακριβώς την τύχη σου.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Όχι.... Τετέλεσται! Ενικηθήκαμεν.... αλλέως θα είχαν έλθη αγγελιοφόροι.

ΧΟΡΟΣ

Θα έλθουν, θα έλθουν. Δεν είναι εύκολο πράγμα να σκοτωθή ένας βασιλεύς.

ΑΓΓΕΛΟΣ (*εισερχόμενος*)

Καλλίνικοι παρθένοι των Μυκηνών! Φέρω την είδησιν εις όλους τους φίλους ότι ενίκησεν ο Ορέστης, και ότι ο Αίγισθος, ο φονεύς του Αγαμέμνονος, κείται εις το χώμα νεκρός! Ας ευχηθώμεν εις τους θεούς!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Και συ ποιος είσαι; Πώς να πιστεύσω ότι λέγεις την αλήθεια;

ΑΓΓΕΛΟΣ

Δεν με αναγνωρίζεις εμένα, τον υπηρέτη του αδελφού σου;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ω! αγαπητέ! Ο φόβος με έκαμε να μη αναγνωρίσω το πρόσωπό σου, τώρα όμως το βλέπω. Λέγε λοιπόν! Απέθανεν ο κακούργος φονεύς του πατέρα μου;

ΑΓΓΕΛΟΣ

Απέθανε! Σου το ξαναλέγω, αφού θέλεις.

ΧΟΡΟΣ

Ω θεοί! ω θεία δίκη που τιμωρείς όλα! Ηλθες, ήλθες τέλος πάντων!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Πώς όμως, με ποίον τρόπον τον εσκότωσεν ο Ορέστης; Θέλω να μάθω.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Αφού εφύγαμεν απ' εδώ, εμβήκαμεν εις τον αμαξωτό δρόμον όπου ευρίσκετο ο περίφημος βασιλεύς των Μυκηνών. Τον είδαμεν ακριβώς μέσα εις τους καταφύτους και πηγολούστους κήπους του, όπου έκοπτε τρυφερά κλαδιά μυρσίνης να πλέξη στεφάνι δια το κεφάλι του και μόλις μας είδεν εφώνηξε:

-Χαίρετε, ξένοι! Ποιοι είσθε; Πού πηγαίνετε και από πού έρχεσθε;

-Θεσσαλοί είμεθα, απήντησεν ο Ορέστης, και ερχόμεθα να θυσιάσωμε κοντά στον Αλφειόν εις τον Ολύμπιο Δία.

Μόλις άκουσεν αυτά ο Αίγισθος μας είπε:

-Τώρα καθίστε εις το τραπέζι μου, επειδή θυσιάζω βώδια εις τας Νύμφας, και αύριο σηκώνεσθε με την Αυγή και θα φθάσετε πάλιν όπου θέλετε. Εμβήτε μέσα!

Με τα λόγια αυτά μας έπιασε από το χέρι και μας έφερε εις το σπίτι, ώστε δεν ήτο δυνατόν να του αρνηθή κανείς, και αφού εμβήκαμεν είπεν αμέσως:

-Ας ετοιμάση κάποιος γρήγορα λουτρά δια τους ξένους για να έλθουν εις τον βωμό να βρέξουν τα χέρια των.

-Είναι περιττόν! απάντησεν ο Ορέστης. Είμεθα καθαροί· μόλις προ ολίγου ελουσθήκαμεν εις τας καθαράς πηγάς του ποταμού. Και επειδή επιμένεις, Αίγισθε, θα λάβωμεν ευχαρίστως μέρος εις την θυσία μαζί με τους εντοπίους· δεν σου το αρνούμεθα.

Αφού είπαν αυτά, οι υπηρέται άφησαν τα δώρατα που είχαν για να φυλάττουν τον κύριόν των και όλοι άρχισαν την εργασίαν. Άλλοι έφεραν το σφακτό, άλλοι κάνιστρα, άλλοι άναπταν φωτιά, άλλοι έβαλλαν επάνω πυρωστιές και καζάνια, ώστε όλο το σπίτι αντηχούσε από τον θόρυβο. Τότε ο άνδρας της μητέρας σου επήρε το ιερό κριθάρι και το έρριξεν εις τον βωμό.

«Νύμφαι των βουνών! είπε, είθε να σας προσφέρωμε πολλές φορές θυσίας, ευτυχισμένοι και εγώ και η γυναίκα μου, η κόρη του Τυνδάρεω,.... είθε να καταστραφούν οι εχθροί μου!»

Αυτά έλεγε βέβαια εννοών εσένα και τον Ορέστην, αλλά και ο κύριός μου προσήυχετο από μέσα του το εναντίο, να τον βοηθήσουν οι θεοί να κερδίση πάλι την πατρική του κληρονομίαν.

Έπειτα ο Αίγισθος επήρε από το κάνιστρον ίσιο μαχαίρι, έκοψε τρίχες από την κεφαλή του μοσχαριού, της έρριξε με το δεξί του χέρι εις την ιερά φωτιά και το έσφαξε, ενώ οι υπηρέται το εκρατούσαν εις τους ώμους των.

-Λέγουν ότι θεωρείται ευγενής τέχνη εις τους Θεσσαλούς να δαμάζη κανείς άλογα, και να κομματιάζη εύμορφα ένα ταύρον, είπε εις τον αδελφό σου. Πάρε λοιπόν το μαχαίρι, ξένε, και δείξε μας αν είναι αληθινή η φήμη αυτή.

Ευθύς τότε ο Ορέστης έδραξε το εύμορφο Δωρικό μαχαίρι, επέταξεν από τους ώμους τα λαμπρά ρούχα του και, αφού εφώναξε τον Πυλάδη να τον βοηθήση και έδιωξε τους υπηρέτας, έπιασε το πόδι του μοσχαριού και άρχισε να γδέρνη γρήγορα-γρήγορα τα ανοικτόχρωμα κρέατα.

Όλο το δέρμα εβγήκε γρηγορώτερα από όσο ένας δρομεύς θα έτρεχε τον διπλό δρόμο του ιππικού σταδίου, και όταν ετελείωσε, ο Αίγισθος επήρε εις τα χέρια του τα ιερά σπλάχνα και τα εξέταζε προσεκτικά. Το συκώτι όμως δεν ήταν ολόκληρο, και η φούσκα της χολής με τους σωλήνας επρομάντευαν γρήγορα συμφορές για εκείνον που τα εξέταζε!

Τότε έχασεν όλη την όρεξί του, έως ότου ο κύριός μου τον ερώτησε την αιτία που εχάλασε έτσι η καρδιά του.

-Ω ξένε!... απήντησεν εκείνος, φοβούμαι κάποιο δόλο τώρα γρήγορα εναντίον μου. Έχω ένα εχθρό!.... τον μισητόν υιό του Αγαμέμνονος.

-Μα πώς!... εσύ βασιλεύς, φοβείσαι τον δόλον ενός δραπέτου;--- είπεν ο Ορέστης--- Περίεργο! Αφού όμως είναι έτσι, γιά να συμβουλευθώμεν καλλύτερα τους θεούς πριν να καθίσωμεν εις το τραπέζι, ας μου φέρει κάποιος αντί Δωρικό, Φθιωτικό κοπίδι ν'ανοίξω το στήθος.

Οι υπηρέται έφεραν το κοπίδι αμέσως και έκοψε πράγματι το στήθος, ο δε Αίγισθος επήρε πάλι τα εντόσθια, τα εχώρισε και τα εξέταζε! Την στιγμήν όμως που έσκυβεν, ο αδελφός σου εσηκώθηκε, του έχωσε το μαχαίρι εις την ράχι κοντά εις τον λαιμό και του έκοψε τους σπονδύλους, Όλο το σώμα άρχισε αμέσως να τινάζεται εδώ και εκεί, και να σπαράζη εις το ψυχομαχητό. Οι υπηρέται, όμως, μόλις είδαν αυτό το πράγμα άρπαξαν δώρατα και ώρμησαν εναντίον των, ενώ ο Ορέστης με τον Πυλάδη, μολονότι είχαν να τα βάλουν, δυο αυτοί, με πολλούς, εστάθηκαν γενναίοι απέναντί των με τα όπλα έτοιμα.

-Ούτε εγώ ούτε οι σύντροφοί μου ερχόμεθα με κακούς σκοπούς για τον τόπο σας, είπεν ο Ορέστης. Είμαι ο δυστυχισμένος Ορέστης και εκδικήθηκα τον φονέα του πατέρα μου!. Μη με σκοτώνετε, παλιοί υπηρέται του σπιτιού μου!

Όταν εκείνοι άκουσαν τα λόγια αυτά κατέβασαν τα δώρατα και κάποιος παλαιός υπηρέτης ανεγνώρισε τον Ορέστη. Τότε τον εστεφάνωσαν αμέσως ενθουσιασμένοι και καταχαρούμενοι και έρχεται τώρα ο ίδιος να σου δείξη το κεφάλι, όχι της Γοργόνας, αλλά του μισητού σου Αιγίσθου, που επλήρωσε πικρά με το αίμα του το αίμα που έχυσε!

ΧΟΡΟΣ

Άρχισε να χορεύεις σαν ελαφάκι, αγαπητή Ηλέκτρα! Πήδησε από χαρά έως τον ουρανόν. Ο αδελφός σου εκέρδισε στέφανον

ενδοξότερον από εκείνον που κερδίζουν εις την Ολυμπίαν, εις τας πηγάς του Αλφειού. Τραγούδησε τραγούδι θριάμβου στο χορό μου.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ω φως! Ω ακτινοβόλον άρμα του Ηλίου! Ω γη και νύκτα που έβλεπα πρώτα! Τώρα που έπεσεν ο Αίγισθος, ο φονεύς του πατέρα μου, τα μάτια μου είναι ελεύθερα. Θα φέρω, καλές μου, όλα τα στολίδια της κεφαλής που έχω εις το σπίτι, να στεφανώσω τον νικηφόρον αδελφό μου!

ΧΟΡΟΣ

Φέρε εσύ τα στολίδια! Εμείς θα χορέψωμε τον αγαπημένο χορό των Μουσών! Τώρα θα βασιλεύσουν εις τον τόπον αυτόν οι πρωτινοί αγαπημένοι βασιλείς μας, αφού εσκότωσαν με το δίκιο των εκείνους που τους είχαν αδικήση.

ΗΛΕΚΤΡΑ (προς τον Ορέστην)

Ω καλλίνικε Ορέστη μου! Υιέ νικηφόρου πατέρα, εκείνου που εκυρίευσεν το Ίλιον, δέξου τα στολίδια αυτά για τα μαλλιά σου. Δεν ενίκησες ανωφελή αγώνα τρεξίματος, αλλά εσκότωσες τον εχθρό μας τον Αίγισθο, που εφόνευσεν τον πατέρα μας. Και συ, βοηθέ του, υιέ ευσεβεστάτου πατέρα, δέξου αυτόν τον στέφανον από το χέρι μου, διότι και συ έλαβες ίσο μέρος εις τον αγώνα. Είθε να σας βλέπω πάντοτε ευτυχισμένους!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Πρώτα οι θεοί, Ηλέκτρα, είναι αιτία της νίκης. Έπειτα από αυτούς, αν θέλεις, επαίνεσε κ' εμένα, γιατί εγώ έγιναν όργανο μόνον αυτών και της τύχης και εσκότωσα με έργα και όχι με λόγια τον Αίγισθο. Ως απόδειξιν σου φέρνω το σώμα του, το οποίον τώρα, αν θέλεις, δώσε να το φάγουν τα θηρία ή έμπιξέ το επάνω σ' ένα στύλο και άφησέ το βοράν εις τα όρνεα, τα παιδιά του αιθέρος. Αυτός που ελέγετο πριν κύριός σου τώρα είναι δούλος σου!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Εντρέπομαι... και όμως ήθελα να μιλήσω.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τι θέλεις; Λέγε! δεν έχεις τίποτε να φοβηθής.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Δεν θέλω να υβρίσω τους νεκρούς, μη τυχόν με κατηγορήσουν γι' αυτό.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Μείνε ήσυχη! Εις αυτό το ζήτημα κανείς δεν θα σε κατηγορήση.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Η πόλις μας, ηξεύρεις, είναι στρυφνή και φιλοκατήγορος

ΟΡΕΣΤΗΣ

Λέγε ό, τι θέλεις αδελφή μου! Όλοι ηξεύρουν ότι μ' αυτόν εδώ είχαμεν αιωνία και άσπονδον έχθραν!

ΗΛΕΚΤΡΑ (προς τον Αίγισθον)

Λοιπόν έστω! Από πού όμως ν' αρχίσω και πού να τελειώσω; Δεν επέρασεν ημέρα που να μη σκεφθώ με την αυγήν όσα ήθελα να σου ειπώ, αν μια ημέρα δεν σ' εφοβούμην πιά και τώρα δεν σε φοβούμαι και θα σου τις ειπώ τις βρισιές που επιθυμούσα να σου έλεγα ενόσω ήσουν ζωντανός.

Μας κατέστρεψες, εμένα και τον αδελφό μου, και μας έκαμες ορφανούς από πατέρα αγαπημένον, ενώ δεν σε εβλάψαμεν εις τίποτε. Υπανδρεύθηκες άνομα την μητέρα μας και εσκότωσες τον άνδρα της, τον στρατηλάτη των Ελλήνων, ενώ εσύ δεν επήγες ποτέ να πολεμήσης τους Φρύγας. Και είχες τόσα μυαλά, ώστε ενόμιζες, όταν ατίμαζες τον πατέρα μου ότι, αν έπαιρνες γυναίκα την μητέρα μου, μ' εσένα θα ήτο πιστή! Ας ηξεύρη όμως ο καθένας που παραπλανά ατίμως την γυναίκα άλλου και κατόπιν αναγκάζεται να την πάρη, πως απατάται, αν νομίζει ότι, ενώ δεν ημπορούσε να είναι φρόνιμη με τον άλλο, θα είναι φρόνιμη μαζί μ' αυτόν!

Εξούσες ζωήν ελεεινή και ενόμιζες μόνον ότι έζης ευτυχής, διότι και συ εννοούσες ότι ο γάμος σου ήτο έγκλημα, και η μητέρα μου ότι είχε άνδρα κακούργο. Και οι δύο κακούργοι εφέρατε μαζί το βάρος του εγκλήματός σας, και άκουες από όλους τους Αργείους: «Αυτός είναι ο άνδρας της γυναίκας του!» και όχι «Αυτή είναι η γυναίκα του ανδρός της!» Τίποτε δεν είναι πιο αξιοπεριφρόνητον από ένα σπίτι όπου κυβερνά η γυναίκα και όχι ο άνδρας, και η ψυχή μου αισθάνεται αποστροφή για τα παιδιά, που τα λένουν εις την πόλιν παιδιά της μητέρας των και όχι του πατέρα των.

Ο άνδρας που νυμφεύεται γυναίκα επίσημη και από μεγαλύτερο γένος, γίνεται μηδενικό, διότι μόνον για την γυναίκα γίνεται λόγος!

Ό, τι όμως εκολάκευε προπάντων την ανοησία σου, είναι ότι ενόμιζες πως είσαι κάτι με τα πλούτη που είχες, σαν να μένουν αιώνια μαζί μας. Στερεό πράγμα είναι μόνον ο χαρακτήρ και όχι τα χρήματα, επειδή αυτός μένει πάντοτε μαζί μας και μας βοηθεί εις τας δυσκόλους περιστάσεις, ενώ ο άδικος πλούτος εις τα χέρια κακών ανθρώπων μόνον ολίγον καιρόν ανθίζει, και αμέσως χάνεται.

Τώρα για την άτιμη διαγωγή σου με τας γυναίκας σωπαίνω, επειδή δεν αρμόζει μια κόρη να λέγη τέτοια πράγματα· με ολίγα λόγια όμως θα δώσω να εννοηθή ό, τι ήθελα να ειπώ.

Ήσουν αλαζών, επειδή ήσουν βασιλεύς και υπερήφανος, επειδή ήσουν όμορφος. Εγώ όμως δεν θα ήθελε άνδρα με παρθενικό πρόσωπο, αλλά άνδρα αληθινό. Μόνον τέτοιου ανθρώπου τα παιδιά έχουν γενναία ψυχήν, ενώ του άλλου είναι στόλισμα μόνον για τους χορούς!

Πήγαινε εις τα κομμάτια λοιπόν τώρα, ανόητε, που δεν εσκέπτεσο ότι μιά μέρα θα έδιδες λόγο για ό, τι έκαμες! Εις το εξής κανείς κακούργος να μη νομίση ότι εξέφυγε την τιμωρία του, έστω και αν πηγαίνει καλά εις τας αρχάς, πριν φθάση το τέλος και τα υστερνά της ζωής του!

ΧΟΡΟΣ

Έκαμε φοβερά εγκλήματα, αλλά φοβερά ετιμωρήθη και από τους δυο σας. Η δύναμις της θείας δίκης είναι μεγάλη!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τώρα, υπηρέται, φέρετε μέσα το σώμα αυτό και κρύψτε το εις κανέν σκοτεινό μέρος, δια να μη ιδή η μητέρα μου τον σκοτωμένο πριν την σκοτώσω και αυτή.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Σιωπή! Ας κάμουμε πως μιλούμε γι' άλλα πράγματα.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τι τρέχει; Μήπως έρχονται εχθροί από τας Μυκήνας;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Όχι! Αλλά βλέπω την μητέρα που με εγέννησε.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Καλά έρχεται μέσα εις το δίκτυ.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Και έρχεται λαμπροστολισμένη μέσα εις την άμαξα

ΟΡΕΣΤΗΣ

Λοιπόν; Τι να κάμουμε τώρα; Είσαι της γνώμης να σκοτώσωμε την μητέρα μας;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Μήπως την ευσπλαγχνίσθης μόλις την είδες;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Αλλοίμονο!.... πώς να σκοτώσω εκείνη που με εγέννησε;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Όπως εσκότωσε και εκείνη τον πατέρα σου και τον πατέρα μου.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Ω! Φοίβε Απόλλων, ο χρησμός που μου έδωσες δεν ήτο φρόνιμος....

ΗΛΕΚΤΡΑ

Και αν δεν είναι ο Απόλλων φρόνιμος, τότε ποιος είναι;

ΟΡΕΣΤΗΣ

....δεν ήτο φρόνιμος, αφού μου είπες να σκοτώσω την μητέρα μου.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Όστε είναι κακό να εκδικείται κανείς τον πατέρα του;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Θα γίνω μητροκτόνος, ενώ έως τώρα είμαι αγνός.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Και μήπως θα κάμης κακή πράξιν αν υπερασπίσης τον πατέρα σου;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Θα τιμωρηθώ μια ημέρα για το φόνο αυτό.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Θα τιμωρηθής όμως, και αν από αμέλεια δεν εκδικήσης τον πατέρα σου!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Μήπως μου έδωσε τάχα τον χρησμό κανένας κακός δαίμων μεταμορφωμένος εις τον θεόν;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Δαίμων να καθίση εις το ιερό τρίποδο του θεού; Δεν το πιστεύω!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Αλλ' ούτε και εγώ ημπορώ να πιστεύσω ότι είναι σωστός αυτός ο χρησμός.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Πρόσεξε μην ειπούν ότι είσαι άνανδρος.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Ωστε πρέπει να στήσω την ίδια παγίδα και σ' αυτήν;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ναι! Την ίδια που εσκοτώσες τον άνδρα της, τον Αίγισθον.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Λοιπόν έστω! Εμβαίνω... είναι φοβερόν όμως ό, τι θα κάμω... είναι έγκλημα φρικτόν! Αφού όμως αυτό είναι το θέλημα των θεών, ας γίνει όπως θέλουν! Το πράγμα είναι γλυκό και πικρό για μένα.

(Εμβαίνει η Κλυταιμνήστρα)

ΧΟΡΟΣ

Χαίρε, βασίλισσα του Άργους, κόρη του Τυνδάρεω και αδελφή των γενναίων Διοσκούρων υιών του Διός, που κατοικούν τώρα εις τα άστρα, εις τον φλογερόν αιθέρα και λατρεύονται ωςάν θεοί σωτήρες από τους θαλασσινούς! Σε σέβομαι όπως τους θεούς για τα πλούτη και τη μεγάλη ευτυχία σου. Ω βασίλισσα! Πράγματι είναι καιρός αυτή τη στιγμή να εξυμνήση κανείς τις ευτυχίες σου.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Κατεβήτε από το άρμα, γυναίκες της Τρωάδος, πάρετε το χέρι μου και βοηθήσατέ με να κατέβω. Οι ναοί των θεών είναι στολισμένοι με Φρυγικά λάφυρα και εγώ έχω εις το σπίτι μου αυτά τα εκλεκτά κορίτσια της Τρωάδος, μικράν, αλλά καλήν αποζημίωσι για την κόρην οπού έχασα!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Να μη πιάσω εγώ, μητέρα, το μακάριο χέρι σου να σε βοηθήσω; Βέβαια... εγώ είμαι δούλη διωγμένη από τα πατρικά ανάκτορα και κατοικώ εις το πτωχικό αυτό σπίτι.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Όχι γι' αυτό... αλλά είναι αρκεταί δούλαι! Μην κοπιάζης εσύ για μένα.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Και τότε γιατί μ' έχεις εδώ ωσάν αιχμάλωτο, μακρυνά από τα ανάκτορα; Βέβαια επειδή ήμουν αφημένη ορφανή από τον πατέρα μου. Αφού έπιασαν το σπίτι μας, μ' επήραν και μένα αιχμάλωτη ωσάν αυτές.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Ο πατέρας σου εσκέπτετο τέτοια ένοχα πράγματα ακριβώς για εκείνους από τους ιδικούς του που δεν έπρεπε. Θα τα ειπώ όλα τώρα, μολονότι μια γυναίκα, όταν πειραχθή η υπόληψίς της, εκφράζεται κάπως πικρά, πράγμα που δεν μ' αρέσει. Όταν όμως μάθη κανείς πώς είναι αληθινά το ζήτημα, ας κρίνη, και αν είναι σωστόν ας με μισή!

Λοιπόν, όταν ο Τυνδάρεως με έδωσε γυναίκα εις τον πατέρα σου, δεν με έδωσε βέβαια ούτε για ν' αποθάνω εγώ, ούτε για ν' αποθάνουν τα παιδιά μου! Ο πατέρας σου όμως κατέπεισε την κόρη μου την Ιφιγένειαν ότι πρόκειται να τη υπανδρεύση με τον Αχιλλέα. Την επήρην εις την Αυλίδα, όπου είχαν συναθροισθή τα πλοία των Ελλήνων, και εκεί την εξάπλωσεν επάνω εις την φωτιά, και την έσφαξε!

Και αν μεν το έκαμεν αυτό για να σώση την πατρίδα του ή να ωφελήση το σπίτι του ή να σώση τα άλλα παιδιά του, αφάνιζε μια ζωή για πολλές και ημπορούσε κανείς να τον συγχωρήση. Αλλά αυτός, επειδή η Ελένη ήτο αδιάντροπη και επειδή ο Μενέλαος δεν ήξευρε να τιμωρήση τας απιστίας της, εσκότωσε την ιδική μου κόρη. Και μολαταύτα, έπειτα από όσα και αν μου έκαμε, δεν του εκρατούσα μνησικακία και δεν θα τον εφόνευα, αλλά ήλθεν εδώ και έφερε μαζί του μίαν Μαινάδα, μίαν τρελλήν, την Κασσάνδραν, την οποίαν επήρε ερωμένη του, και ήθελε να έχη εις το σπίτι του δυο γυναίκες αντί μίαν.

Δεν αρνούμαι ότι οι γυναίκες είναι ελαφρόμυαλες! Όταν όμως ο άνδρας περιφρονή την γυναίκα του και σφάλλη έτσι, τότε και αυτή κάμνει τα ίδια και παίρνει εραστήν. Έπειτα όλον το βάρος πέφτει ασήκωτον επάνω μας, ενώ τους άνδρας, που είναι η αιτία όσων έγιναν, δεν τους κατηγορεί κανείς!

Αν άρπαζαν έξαφνα κρυφά τον Μενέλαον από το ανάκτορόν του, έπρεπε τάχα να σκοτώσω εγώ τον Ορέστην για να τον σώσω, επειδή είναι ανδράδελφός μου; Πώς θα του εγαίνετο άραγε αυτό του πατέρα σου; Έπειτα εκείνος εσκότωνε την κόρη μου και δεν έπρεπε να πάθη τίποτε, ενώ, αν το έκαμνα εγώ, έπρεπε να μ' ετιμωρούσε. Ναι! τον εσκότωσα.... και για να το κατορθώσω εζήτησα βοήθειαν από εκείνους που ημπορούσα να ζητήσω: από τους εχθρούς του, επειδή φυσικά κανείς φίλος του δεν θα μ' εβοηθούσεν εις αυτό. Λοιπόν λέγε τώρα, και απόδειξέ μου με παρρησία ότι άδικα απέθανεν ο πατέρας σου.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Δίκαια τα είπες, αλλά το δίκαιον αυτό είναι άνομον! Η φρόνιμη γυναίκα πρέπει να τα συγχωρή όλα εις τον άνδρα της, και όποια δεν το νομίζει αυτό, εγώ ούτε καν την λογαριάζω! Ενθυμήσου όμως, μητέρα, τα τελευταία λόγια που είπες τώρα και μου έδιδες το δικαίωμα να σου ομιλήσω ελεύθερα.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Δεν τα αρνούμαι, κόρη μου, και μάλιστα τα ξαναλέγω.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Λοιπόν δεν θα με τιμωρήσης, αν μιλήσω ειλικρινώς;

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Απεναντίας! Θ' ακούσω μάλιστα ό, τι ειπής χωρίς να δυσαρεστηθώ.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Θα σου τα ειπώ λοιπόν και αρχίζω αμέσως!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Θα σου τα ειπώ λοιπόν και αρχίζω αμέσως! Είθε, μητέρα μου, να είχες καλλίτερα αισθήματα, διότι πράγματι και σου και της Ελένης το εξωτερικόν αξίζει τον θαυμασμόν, αν και αι δυο αδελφαί είσθε εξ ίσου μάταιαι και ανάξιαι του Κάστορος. Εκείνη εδραπέτευσεν από το σπίτι της, απαχθείσα εκουσίως και συ εφόνευσες τον άνδρα σου, τον άριστον της Ελλάδος, με πρόφασιν τον φόνον της κόρης σου. Δεν σε γνωρίζουν όμως όλοι καλά όπως εγώ!

Πριν ακόμη αποφασισθή η θυσία της Ιφιγενείας, και μόλις ο σύζυγός σου έφυγε, εκτένιζες εμπρός εις τον καθρέπτην τα ξανθά μαλλιά σου! Ποια καλή γυναίκα στολίζεται ενώ λείπει ο άνδρας της;.... και τι της χρειάζεται να δείχνη εις την θύραν ευμορφιές αν δεν σκέπτεται κανένα κακόν;

Μόνη συ, καθώς ηξεύρω, από τας Ελληνίδας εχαίρεσο όταν ενίκων οι Τρώες και έκλαιες όταν ενίκων οι Έλληνες, επειδή δεν είχες καμμίαν όρεξιν να επιστρέψη ο Αγαμέμνων από το Ίλιον! Και όμως, σου ήτο τόσο εύκολον να είσαι φρόνιμη!.... διότι είχες άνδρα όχι χειρότερον από τον Αίγισθον, άνδρα που η Ελλάς είχεν εκλέξει στρατηλάτην και διότι θ' αποκτούσες μεγάλην δόξαν δια την αδελφήν

σου την Ελένην, που έκαμε εκείνα που ηξεύρεις. Τα κακά παραδείγματα δίδουν εις τους καλούς ωφελίμους συμβουλάς.

Και αν όμως, καθώς λέγεις, ο πατέρας εφόνευσε την κόρη σου, τι σ' εβλάψαμεν εγώ και ο αδελφός μου; Γιατί, αφού εσκότωσες τον άνδρα σου, δεν μας άφησες εις τα πατρικά μας ανάκτορα, αλλ' εγκατέστησες εκεί μέσα τον ξένον άνδρα σου, που εξαγόρασες με την περιουσίαν μας;

Γιατί δεν φεύγει εις εξορίαν αντί για τον Ορέστην αυτός; Γιατί δεν πεθαίνει αντί για μένα, που με φονεύει ζωντανήν δυο φορές χειρότερα από την αδελφήν μου Ιφιγένειαν;

Αν ο φόνος τιμωρή τον φόνον, εγώ και ο υιός σου Ορέστης θα σε σκοτώσωμεν για να εκδικηθώμεν τον θάνατον του πατέρα μας διότι, αν είναι σωστόν εκείνο, και αυτό θα είναι σωστό. Εκείνος που δια χρήματα ή ευγενή καταγωγή νυμφεύεται κακήν γυναίκα δεν έχει μυαλό! Μέτριος και έντιμος γάμος είναι πολύ καλλίτερος από μέγαν και άτιμον.

ΧΟΡΟΣ

Ο γάμος είναι τύχη! Για μερικούς είναι ευτυχία, για άλλους πάλιν συμφορά!

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Συ, κόρη μου, είσαι γεννημένη να ευρίσκης πάντοτε όλα καλά, όσα έχουν σχέσιν με τον πατέρα σου! Πράγματι, άλλα παιδιά αγαπούν τον πατέρα και άλλα πάλιν περισσότερο την μητέρα των! Αλλά σε συγχωρώ, διότι μη νομίζης, παιδί μου, ότι και εγώ είμαι τόσον ευχαριστημένη για όσα έγιναν. Συ όμως, είναι πράγματι αλήθεια ότι είσαι λεχώνα εις αυτήν την κατάστασιν, ρυπαρά και κακοντυμένη; Πράγματι απέκτησες παιδί; Αλλοίμονον η δυστυχημένη τι έχω κάμει! Μου φαίνεται ότι εξηρέθισα περισσότερο από ό, τι έπρεπε τον άνδρα μου!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Μετανοείς αργά, όταν δεν υπάρχει πλέον θεραπεία. Τώρα ο πατέρας μου απέθανε πια. Τον υιόν σου όμως, που πλανάται μακράν από την πατρίδα του, γιατί δεν τον φέρνεις εδώ;

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Αυτόν ομολογώ ότι τον φοβούμαι, διότι καθώς λέγουν μνησικακεί για τον φόνον του πατέρα του.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Γιατί όμως ο σύζυγός σου έχει τόσον μίσος εναντίον μας;

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Ο χαρακτήρ του είναι τέτοιος, όπως και συ από χαρακτήρος είσαι αυθάδης.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Είμαι γιατί πονώ, αλλά θα παύσω την μνησικακίαν μου.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Τότε και εκείνος, να είσαι βεβαία, δεν θα είναι πια τόσο αυστηρός!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Είναι αλαζών ενώ κάθεται εις το σπίτι μου.....

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Βλέπεις; Πάλιν αρχίζεις νέας φιλονεικίας!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Σωπαίνω, διότι τον φοβούμαι, όπως ηξεύρω εγώ να φοβούμαι.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Παύσε τα τώρα αυτά, και ειπέ μου τι με ήθελες που μ' εκάλεσες εδώ.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Άκουσες νομίζω ότι απέκτησα παιδί. Γι' αυτό ήθελα να σε παρακαλέσω να κάμης, καθώς είναι συνήθεια, θυσίαν την δεκάτην ημέραν της σελήνης έπειτα από την γέννησήν του, επειδή εγώ δεν ηξεύρω. Είμαι πρωτόγεννη βλέπεις και δεν τα ξαναέκανα άλλη φορά.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Αλλ' αυτό έπρεπε να το κάμη εκείνη που σ' εξεγέννησε.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Μόνη μου εγέννησα και μόνη μου επεριποιήθηκα το βρέφος

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Τόσον λοιπόν μακρυνά από γείτονας και φίλους είναι το σπίτι σου;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Τους πτωχούς κανείς δεν τους θέλει φίλους.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Πηγαίνω λοιπόν να θυσιάσω για το παιδί σου εις τους θεούς, και όταν τελειώσω, θα πάγω εις το κτήμα όπου ο άνδρας μου θυσιάζει εις τας Νύμφας. Σεις υπηρέται πηγαίνετε τα άλογα εις την φάτην και όταν υπολογίσετε ότι ετελείωσα, ελάτε πάλιν, επειδή πρέπει να ευχαριστήσω και τον άνδρα μου

(Εξέρχεται)

ΗΛΕΚΤΡΑ

Έμβαινε εις το πτωχικό μου σπίτι, πρόσεχε όμως μήπως μαυρίσης τους πέπλους σου εις τους καπνισμένους τοίχους. Θα προσφέρης πράγματι την θυσίαν που πρέπει εις τους θεούς. Το κάνιστρον είναι έτοιμον και το μαχαίρι που έσφαξε τον ταύρον ακονισμένον! Κοντά σ'

αυτόν θα πέσης και συ και θα εύρης εις τον Άδην τον άνδρα που είχες
κι εδώ. Εγώ θα σου κάμω αυτήν την χάρι, και συ θα μου πληρώσης
τον φόνον του πατέρα μου.

(Εξέρχεται)

ΧΟΡΟΣ

Έτσι τιμωρούνται τα εγκλήματα. Εγύρισαν τα πράγματα εις αυτό
το σπίτι. Άλλοτε, όταν εσκότωσαν τον βασιλέα μου μέσα εις το
λουτρόν, αντήχησαν οι τοίχοι και οι μαρμάρيني θόλοι των
Ανακτόρων όταν εφώναζεν: «Αχ! τι με σκοτώνεις έτσι, ελεεινή
γυναίκα, μόλις έφθασα εις την αγαπημένην μου πατρίδα, έπειτα από
δέκα χρόνια που έλειπα;...»

Η δικαιοσύνη όμως ξαναγυρίζει τον ίδιον δρόμον και τώρα της
δίδει την ίδιαν τύχην με τον δυστυχημένον άνδρα της, όπως και αυτή
τον εσκότωσε με τον κοπτερόν πέλεκυν με τα ίδια της τα χέρια, μόλις
έφθασεν έπειτα από τόσα χρόνια εις τα υψηλά Κυκλώπεια τείχη της
πατρίδος του. Τον κακόμοιρον! Βέβαια επρελλάθηκε τότε η ελεεινή
και έκαμε το έγκλημα ωσάν λέαινα των βουνών, που διαρπάζει
πλούσια δάση.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ (έσωθεν)

Ω παιδιά μου! Για όνομα των θεών μη σκοτώνετε την μητέρα
σας!....

ΧΟΡΟΣ

Ακούτε φωνές μέσα από το σπίτι;

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ (έσωθεν)

Αλλοίμονόν μου!.... Αλλοίμονόν μου!....

ΧΟΡΟΣ

Λυπούμαι και εγώ ότι σε σκοτώνουν τα παιδιά σου, αλλ' ο θεός
τιμωρεί, όταν έλθη η ώρα! Αλήθεια φοβερόν είναι το πάθημά σου,
φοβερά όμως έκαμες και συ εις τον καϋμένο τον άνδρα σου! Να τους!
Βγαίνουν τώρα από το σπίτι, καταματωμένοι από το αίμα της
νεοσφαγμένης μητέρας των, απόδειξιν της επιτυχίας και του φόνου!
Δεν είναι και δεν θα υπάρξη βέβαια ποτέ πιο αξιολύπητη γενεά από
την γενεάν του Ταντάλου!

ΟΡΕΣΤΗΣ (εξερχόμενος)

Ω! Γη και Ζευ που βλέπεις όλας τας πράξεις των ανθρώπων, ιδέτε!
Ιδέτε πράγματα φονικά και φρικτά, τα δυο σώματα που κείτονται εις
το χώμα σκοτωμένα από το χέρι μου για όσα υπέφερα.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Αλήθεια.... φρικτά αδελφέ μου.... και αιτία είμαι εγώ, που έγινα
πυρ και μανία για την μητέρα που με εγέννησε!

ΧΟΡΟΣ

Ω! τι φρικτή, τι ελεεινή τύχη σου έμελλε, μητέρα! Τι ανήκουστα ,
τι αξιοκατάρατα πράγματα ήυρες από τα παιδιά σου, μολονότι
επλήρωσες δίκαια τον φόνον που έκαμες.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Ω! Φοίβε! εξύμνησες εις τον χρησμόν σου την εκδίκησιν, έκαμες τα
κρυμμένα φανερά, μου εμοίρανες φόνους και αίματα! Εις ποιάν πόλιν
να πάγω τώρα;... ποιος φίλος θα γυρίση πειά να με ιδή, τον
κατηρεμμένον που εσκότωσα την μητέρα μου;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Αλλοίμονον! Αλλοίμονον! και εγώ τι θα γίνω; Σε ποιους χορούς ,
σε ποιους γάμους θα ημπορέσω πια να φανώ; Ποίος θα πάρη ποτέ
γυναίκα σαν εμένα;

ΧΟΡΟΣ

Πάλι, πάλι άλλαξαν αι σκέψεις σου σαν τον άνεμον! Τώρα
σκέπτεσαι φρόνιμα, το αντίθετον από πριν... και έφερεις τον αδελφόν
σου, χωρίς να θέλη, σε μεγάλες συμφορές.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Είδες η δυστυχισμένη πώς ελύγισεν εις το χώμα τα κακόμοιρα τα
γόνατά της, όταν την εσκότωνα, και πώς έβγαλε από τον πέπλο το
μητρικό βυζί της και μας το έδειχεν; Εμένα ερραγίσθηκε η καρδιά
μου.

ΧΟΡΟΣ

Ναι! Επόνεσες, όταν άκουσες τους απηλπισμένους θρήνους της.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και για να με παρακαλέση, μου εχάιδευε το πρόσωπον με τα χέρια
της και μου έλεγε: «Ω παιδί μου! Σε παρακαλώ...», και επιάνετο από
τα μάγουλά μου, που ολίγον έλειψε να πέση το μαχαίρι από τα χέρια
μου.

ΧΟΡΟΣ

Δυστυχισμένη! Πώς υπέφερες να ιδής με τα μάτια σου τον φόνον
της μητέρας σου;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τότε εσκέπασα με το ρούχο τα μάτια μου και έχωσα το μαχαίρι εις
το σώμα της.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Και εγώ σ' εκαρδίωσα και έπιασα το μαχαίρι μαζί σου.

ΧΟΡΟΣ

Ω! τι φρικτά πράγματα έκαμες!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Πήγαινε, σκέπασε με πέπλους το σώμα της, κλείσε τας αιματωμένας πληγάς της! Ω μητέρα! Εγέννησες παιδιά να σε σκοτώσουν!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Αγαπημένη και μισημένη, σε τυλίγομεν.

ΧΟΡΟΣ

Μ' εσένα κλείνει σειρά μεγάλη κακών στο σπίτι.

Αλλά βλέπω ότι εμφανίζονται επάνω από το σπίτι πνεύματα ή θεοί ουράνιοι, διότι βέβαια αυτός δεν είναι συνηθισμένος δρόμος για τους ανθρώπους. Γιατί όμως να έρχονται άρεγε να φανούν;

ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ (εμφανιζόμενοι)

Άκουσε, υιέ του Αγαμέμνονος! Σου ομιλούν οι δίδυμοι αδελφοί της μητρός σου, οι Διόσκουροι, ο Κάστωρ και ο αδελφός του Πολυδεύκης! Αφού ησυχάσαμεν φοβεράν τρικυμίαν εις την θάλασσαν, μόλις είδαμεν την σφαγήν της αδελφής μας, της μητρός σου, ήλθαμεν εις το Άργος. Και αυτής μεν η τιμωρία είναι δικαία, ό, τι όμως εκάματε συ και ο Φοίβος Απόλλων δεν είναι ορθά.

Ο Φοίβος... δεν λέγω περισσότερα, διότι είναι ανώτερός μου. Αλήθεια, είναι σοφός, δεν σου έδωσεν όμως σοφόν χρησμόν! Αυτά εν τούτοις πρέπει να τα σεβασθώμεν, όσον αφορά όμως εσέ, ανάγκη τώρα να εκτελέσης ό, τι απεφάσισεν ο Ζευς και η Μοίρα! Δώσε την Ηλέκτρα γυναίκα εις τον Πυλάδην και φύγε από το Άργος! Δεν ημπορείς, αφού εφόνευσες την μητέρα σου, να μείνης πλέον εις την πόλιν αυτήν!

Αι φοβεραί Ερινύες με τα σκυλλίσια πρόσωπα θα σε καταδιώξουν πλανώμενον και παράφρονα εδώ κ' εκεί! Πήγαινε εις τας Αθήνας και αγκάλιασε το ιερόν άγαλμα της Παλλάδος Αθηνάς. Αυτή θα σε σκεπάση με την ασπίδα της, και θα τας εμποδίση, από φόβον προς τους φρικτούς της δράκοντας, να σ' εγγίσουν! Εκεί υπάρχει κάποιος λόφος όπου άλλοτε οι θεοί εκάθισαν να κρίνουν ένα άλλο φόνον, όταν ο αιμοβόρος Άρης, εξωργισμένος δια την ατίμωσιν της κόρης του, εφόνευσε τον Αλλιρόθιον, τον υιόν του Ποσιδώνος!

Η κρίσις από το μέρος αυτό είναι αλάνθαστος και σεβαστή εις τους θεούς. Εκεί λοιπόν πρέπει να κριθής και συ δια το έγκλημά σου! Ισοψηφία θα σε σώση από τον θάνατον, διότι ο Απόλλων που σου έδωσε τον χρησμόν θα αναλάβη την ευθύνην και θα γίνει πλέον νόμος η ισοψηφία να σώζη τον κατηγορούμενον.

Τότε αι φοβεραί Ερινύες, δυσηρεστημένοι δια την αθώωσίν σου, θα βυθισθούν εις έν χάσμα πλησίον του λόφου, το οποίον είναι ιερόν και απάτητον δια τους ανθρώπους και συ να υπάγης να κατοικήσης εις την πόλιν των Αρκάδων, κοντά εις τον Αλφειόν και τον ναόν του Λυκαίου, όπου θα ονομασθή μια πόλις με το όνομά σου! Αυτά είχα να σου ειπώ! Το σώμα του Αιγίσθου θα το θάψουν οι Αργείοι, την δε μητέρα σου η Ελένη και ο Μενέλαος, ο οποίος έφθασεν αυτήν την στιγμήν εις το Ναύπλιον, αφού εκυρίευσε την Τρωάδα. Η Ελένη έρχεται από την Αίγυπτον, από τον Πρωτέα, διότι δεν επήγε ποτέ εις

την Τρωάδα, και μόνον έν ομοίωμά της έστειλεν ο Ζευς εις το Ίλιον, δια να γίνει πόλεμος και να χυθή αίμα. Ο Πυλάδης ας επιστρέψη εις τον τόπον του, εις την Αχαΐαν, μαζί με την γυναίκα του, ας παραλάβη εις την Φωκίδα και αυτόν που εσεβάσθη το γένος της αδελφής σου και ας τον ανταμείψη πλουσιοπαρόχος. Πήγαινε τώρα δια του Ισθμού εις την ευτυχισμένην πόλιν του Κέκροπος και όταν εκπληρώσης τον καιρόν του εξιλασμού σου θα λυτρωθής από τα δεινά και θα ευτυχήσης.

ΧΟΡΟΣ

Ω παιδιά του Διός! Μας επιτρέπετε και μας να λάβωμεν μέρος εις την ομιλίαν σας;

ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΣ

Λέγετε! Διότι σεις δεν είσθε ένοχοι δια τους φόνους αυτούς!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Μου επιτρέπετε και εις εμέ, παιδιά του Τυνδάρεω, να ομιλήσω;

ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ

Ναι. Διότι αιτία του φόνου αυτού είναι ο Απόλλων.

ΧΟΡΟΣ

Πώς συμβαίνει σεις, θεοί και αδελφοί της φονευμένης, να μη την προφυλάξετε από τον θάνατον;

ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ

Αυτή ήτο η μοίρα της και εις αυτό συνετέλεσαν οι άκριτοι χρησμοί του Απόλλωνος.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Αλλά ποίος Απόλλων, ποίος χρησμός έκαμεν εμένα να φονεύσω τη μητέρα μου;

ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ

Ήσαν κοιναί και δια τους δυο αι πράξεις και η ειμαρμένη σας! Η ίδια πατρική κατάρα σας κατέστρεψε και τους δυο.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Ω αδελφή μου! Έπειτα από τόσα χρόνια που σε είδα στερούμαι πάλιν την αγάπην σου. Πάλιν θα χωρισθούμε.

ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ

Αυτή έχει τώρα άνδρα και σπίτι ιδικό της. Δεν έχει τίποτε να παραπονεθής εκτός του ότι θα εγκαταλείψη το Άργος.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Και είναι μεγαλυτέρα λύπη, από το να αφήση κανείς γην την όπου εγεννήθηκε; Αλλά τώρα εγώ φεύγω από την πατρίδα μου, να δικασθώ από ξένους για τον φόνον της μητρός μου.

ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ

Έχε θάρρος και παρηγορήσου! Θα φθάσης εις την ιεράν πόλιν της Παλλάδος.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Σφίξε το στήθος σου εις το στήθος μου, αδελφέ μου. Η αιματωμένη κατάρα της μητέρας μας διώχνει από τα πατρικά μας ανάκτορα.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Έλα εις την αγκαλιά μου και κλάψε με ωςάν αποθαμένον.....

ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΣ

Αλλοίμονον! Αλλοίμονον! Τι λυπηρά λόγια και δια θεούς ακόμη! Διότι μη νομίζετε ότι και εγώ και οι ουράνιοι θεοί δεν αισθανόμεθα ευσπλαχνίαν δια τους πολυβασανισμένους θνητούς!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Δεν θα σε ξαναϊδώ πια.....

ΗΛΕΚΤΡΑ

Και τα ιδικά μου μάτια δεν θα σε ξαναντικρύσουν.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Αυτά είναι τα τελευταία λόγια που ακούω από σένα.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Χαίρε πόλις.... Χαίρετε και σεις, γυναίκες του Άργους.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τόσον γρήγορα φεύγεις, Ηλέκτρα μου αγαπημένη;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Φεύγω με μάτια γεμάτα δάκρυα.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Πήγαινε ευτυχισμένος Πυλάδη και νυμφεύσου την Ηλέκτραν.

ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΣ

Εντός ολίγου αυτοί θα υπανδρευθούν..... συ όμως πάρε τον δρόμον των Αθηνών και απόφυγε τας Ερινύας, διότι να τες! Έρχονται κατεπάνω σου φοβεραί, κατάμαυραι, με φείδια εις τα χέρια, με πόνους σκληρούς! Ημείς πηγαίνομεν τώρα εις την Σικελικήν θάλασσαν να σώσωμεν άλλα πλοία που κινδυνεύουν. Αφήνομεν εις την τύχην των τους κακούς και σώζομεν από τον κίνδυνον εκείνους που είναι δίκαιοι και ευσεβείς. Δι' αυτό ας μη κάμνη κανείς το κακόν, ούτε να ταξιδεύη ποτέ μαζί με επιόρκους. Σας το λέγω αυτό ως θεός προς ανθρώπους!

ΧΟΡΟΣ

Χαίρετε! Ευτυχισμένος όποιος ημπορεί να ζη χαρούμενος, χωρίς να βασανίζεται από καμμίαν δυστυχίαν.